

Vlaams
Parlement

vergadering **C251**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 31 mei 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over verkeerseducatie in het basisonderwijs en de resultaten van de Grote Verkeerstoets – 1915 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opvolging van de resolutie over opleidingen Diergeneeskunde – 1919 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verplichte, maar niet-bindende toelatingsproeven in het hoger onderwijs – 1922 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een mogelijk alternatief voor de verplichte, niet-bindende toelatingsproef – 1947 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het Nederlandstalig Onderwijs in het Buitenland (NOB) en de uitvoering van het Damesakkoord – 1946 (2017-2018)	18
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de participatie van studenten bij de hervorming van het academiejaar – 1955 (2017-2018)	21
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werkmiddelen voor ICT-ondersteuning, ICT-coördinatie en digitale competenties – 1961 (2017-2018)	26

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over verkeerseducatie in het basisonderwijs en de resultaten van de Grote Verkeerstoets – 1915 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Het verkeer is voor jongeren een groot risico. Daarom is het belangrijk dat jongeren zich veilig voelen wanneer ze zich in het verkeer begeven. Verkeerseducatie beoogt het verhogen van de verkeersveiligheid. Onder verkeerseducatie vallen alle kennis en vaardigheden die nodig zijn voor een veilige verkeersdeelname. Om jongeren hierin wegwijs te maken, heeft de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) initiatieven ontwikkeld voor jongeren in het basisonderwijs en het secundair onderwijs, waaraan ze vrijwillig kunnen deelnemen. De Grote Verkeerstoets voor lagereschoolkinderen is daarvan een voorbeeld.

De Grote Verkeerstoets is een gratis online theorietoets waarin leerlingen twintig meerkeuzevragen beantwoorden aan de hand van digitale foto's en filmpjes. Ze krijgen vragen over verkeersregels, maar ook over gedrag en risicoperceptie van voetgangers en fietsers. Dit schooljaar konden leerlingen uit het vijfde leerjaar deelnemen van 23 tot 27 april. In totaal legden 34.938 leerlingen de toets af. Minder dan de helft behaalde het vereiste minimum van 17 op 25 om te slagen.

Minister, welke conclusies trekt u uit deze cijfers? Hoe zult u verkeerseducatie nog steviger verankeren via de eindtermen? Hoe zult u scholen ertoe aanmoedigen om deel te nemen aan de Grote Verkeerstoets en bij uitbreiding andere initiatieven van de VSV? Welke bijkomende initiatieven wilt u nemen om de verkeersregels en vaardigheden, die extra aandacht vergen, aan te scherpen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Krekels, verkeerseducatie is vanuit mijn vorige bevoegdheid ook voor mij een belangrijk thema. Het is enerzijds zeker verontrustend dat zo weinig kinderen het vereiste niveau halen. Toch had ik anderzijds bij deze toets ook een aantal vragen. Als de resultaten op een toets niet goed zijn, kan dat vele oorzaken hebben.

Ik heb mijn vragen voorgelegd aan de Vlaamse Stichting Verkeerskunde. Ik geef ze u ook mee. Hoe komt het dat zo weinig kinderen slagen? Was de test voldoende afgestemd op de kennis en het niveau van de leerlingen van het vijfde leerjaar? De toets werd immers afgenomen bij leerlingen vijfde leerjaar, terwijl de eindtermen geschreven zijn op het niveau eind zesde leerjaar. Hoe werd de test afgenomen? Op welke manier zijn de leerlingen voorbereid? Als je niet voorbereid ben om een test in te vullen... Kennis valt niet uit de lucht. Hoe verklaart men de schommelingen doorheen de jaren? In 2015-2016 lag het slaagpercentage op 31 procent, vorig schooljaar op 64 procent en dit schooljaar op 45 procent. Ik vind dat hele grote schommelingen in de slaagcijfers.

Het rapportje van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde gaf geen antwoorden op die vragen. De VSV heeft op mijn vragen geantwoord dat zij als leidraad hebben genomen wat leerlingen moeten weten als ze zich alleen in het verkeer begeven. Het vijfde leerjaar is ongeveer de leeftijd waarop kinderen voor het eerst zelfstandige fietser worden. Daarom is er gekozen voor het vijfde leerjaar. Het was dus niet echt afgestemd op de eindtermen, maar op wat ze in principe zouden moeten weten.

Ook voor de VSV is het afleggen van de toets maar een momentopname. De stichting geeft aan dat ze deze toets vooral aangrijpt om verkeers- en mobiliteitseducatie structureel op de kaart te zetten in de scholen. Ik vind dat op zich zeer goed. U hoort mij daar geen enkel woord van kritiek op geven.

Op de omstandigheden waarin de test werd afgenomen, heeft de VSV geen zicht. De VSV stelde vast – dit is wel relevant – dat er een groot verschil is in slaagpercentage wanneer leerlingen vooraf de oefentoets maakten. Het slaagpercentage van de leerlingen die vooraf oefenden, ligt veel hoger dan die van kinderen die zonder oefenen de test aflegden. 'Geslaagd' wil zeggen dat een leerling 17/25 haalt. De VSV geeft aan dat ze hiermee de lat hoog legt. Het is niet zo dat je met 12,5/25 geslaagd bent.

Doorheen de jaren kende de toets een andere invulling. Dit verklaart de schommeling in slaagcijfers. In het schooljaar 2015-2016 heeft de stichting voor het eerst vragen toegevoegd in verband met gedrag en attitude, bovenop de loutere kennis van de wegcode. Ze hebben bewust deze verschuiving gemaakt omdat gedrag, attitude en risicoperceptie van groot belang zijn in het dagelijks verkeer. Deze resultaten hebben de leerkrachten voor het schooljaar 2016-2017 ertoe aangezet om in hun lessen meer aandacht te besteden aan deze thema's. Dit heeft de Vlaamse Stichting Verkeerskunde toegelaten om een leerlijn uit te werken in aanloop naar de verkeerstoets. Dat vind ik ook weer goed, namelijk dat er een voorbereidingstraject is op die toets.

Elke maand kwam er nieuw kant-en-klaar lesmateriaal op de website van De Grote Verkeerstoets rond een bepaald thema waar de leerkracht in de klas mee aan de slag kon gaan. Ik heb gevraagd of ze mij cijfermateriaal konden bezorgen over hoe vaak het lesmateriaal gedownload werd en of het effectief werd gebruikt in de klas. Ik heb daar nog geen antwoord op, maar VSV zegt wel dat de leerkrachten positieve feedback hebben gegeven over het lesmateriaal.

Dit schooljaar zijn er weer nieuwe thema's in de toets en het oefenmateriaal verwerkt, waaronder gedragsregels om het risico op dodehoekongevallen te beperken. Een van de vragen die het vaakst fout werd beantwoord, heeft net te maken met deze dode hoek. De VSV wijt dit aan het feit dat ze voor het eerst het gedrag bevroegen in de buurt van grote voertuigen in plaats van dat de leerlingen gewoon de dode hoek moeten aanduiden. Dat is een levensechte situatie.

Daarom blijft de VSV inzetten op het aanbieden van extra lesmateriaal en ondersteuning en hopen ze voor volgend schooljaar op een forse stijging van de slaagcijfers. Ik hoop dat u hiermee toch al wat duiding hebt over waarom er zulke dalen en pieken zitten in de slaagcijfers. Dat heeft dus te maken met andere thema's.

Collega's, verkeerseducatie zit vandaag verankerd in onze eindtermen. U kunt terugvinden wat er allemaal in zit. De leerlingen kunnen gevaarlijke verkeerssituaties lokaliseren in de ruimere schoolomgeving, ze beschikken over voldoende reactiesnelheid enzovoort. Ik zal ze niet allemaal opsommen, maar er zitten heel wat goede elementen in onze eindtermen.

Scholen kunnen naast de initiatieven van de VSV ook een beroep doen op andere organisaties. Ik kan hen niet verplichten om deel te nemen aan de Grote Verkeerstoets. Maar er is wel een fantastische website waarop alle projecten en producten op het vlak van verkeers- en mobiliteitseducatie te vinden zijn, namelijk <http://webshop.verkeeropschool.be/>.

Voor verkeersveiligheid is het ook nodig dat niet alleen de scholen zelf inspanningen doen: ook ouders kunnen helpen, bijvoorbeeld door hun kinderen te voet of met de fiets naar school te laten gaan. Zo leren kinderen omgaan met levensechte situaties. Om ouders te overtuigen, heb je ook bijkomende inspanningen nodig.

Want er is natuurlijk de ouderlijke bezorgdheid over de veiligheid van zowel de fysieke omgeving als de sociale omgeving van de pendelroute van kinderen.

Het aanpakken van die hindernissen kan ertoe leiden dat meer kinderen, jongeren en hun ouders kiezen voor actief in plaats van passief transport. En daarvoor zijn uiteraard vooral lokale overheden bevoegd, samen met mijn collega Weyts.

Ik verwijs hiervoor heel graag naar een hele mooie publicatie, het 'Werkboek Schoolomgeving, Samen werken aan een duurzame en verkeersveilige schoolomgeving'. Dat werd in mijn opdracht opgesteld toen ik minister van Mobiliteit en Openbare Werken was. Maar het blijft zeer actueel, omdat het een overzicht geeft van goede praktijken in schoolomgevingen en ook een methodiek, die kan worden gebruikt om knelpunten op schoolroutes op te lossen.

Mevrouw Krekels, uw vraag vind ik in die zin goed dat het de focus legt op iets dat heel belangrijk is, namelijk dat kinderen op school verkeersveiligheid aanleren. Ik hoop u wat duiding te hebben gegeven bij de cijfers en bij de methodiek die wordt toegepast door de VSV.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, in voorbereiding van de vraag ben ik een kijkje gaan nemen op de website van de Grote Verkeerstoets. Het is inderdaad niet mogelijk om de toets op zichzelf te zien, omdat je moet inloggen als een klas. Daarover kan ik dus niet echt oordelen. Maar ik maak mij wel wat zorgen over de combinatie van theorie en praktijk: hoe kun je in een toets het ene met het andere samenbrengen?

Ik stond ook even stil bij de leeftijd van de kinderen uit het vijfde leerjaar: tien jaar. Dan is het inderdaad vaak een van de eerste keren dat kinderen zelfstandig naar school fietsen, omdat ouders het kind dan voldoende vertrouwen, als de school tenminste niet te ver is en als er geen te gevaarlijke wegen moeten worden overgestoken. Misschien komt die toets in die zin een jaartje te vroeg en is het interessanter om op het einde van de lagere school, dus in het zesde leerjaar, de toets opnieuw of eerder dan te doen, omdat je dan inderdaad ook kunt kijken naar de eindtermen en de kinderen dan mogelijk wat meer praktijkervaring hebben in het omgaan met de verkeerssituaties.

Ik zag de voorbereidingen die er kunnen komen. U geeft zelf aan dat kinderen een hogere slaagkans hebben als ze de toets hebben geoefend. We moeten natuurlijk een beetje opletten dat we op die manier niet te veel voorbereiden op een toets. We moeten vermijden dat er bij het oefenen bepaalde situaties aan bod komen die heel herkenbaar zijn in de toets, waardoor men bij wijze van spreken op voorhand het antwoord al kent. Het zou de bedoeling moeten blijven om de toets een beetje als een onverwacht iets te zien, zodat men echt kan testen hoe de kinderen inzicht hebben in het verkeer. Heel de voorbereiding die ze maken, lijkt mij dus wel interessant. Per maand raken ze een bepaald thema aan. Er zijn werkbladen bij. Ze doen dus een hele voorbereiding. Maar we moeten voorzichtig zijn met die oefentoets. We moeten vermijden dat we oefenen op de toets zelf. Want dan zal het slaagpercentage 80 of 90 procent zijn, maar dan hebben we er natuurlijk niets aan.

Wat de infrastructuur betreft, wil ik toch nog een heel belangrijk punt aanstippen. Het is inderdaad zo dat de school een bepaalde doelstelling moet doen of een bepaalde taak heeft in verband met de educatie. Maar ook de omgeving, de ouders, wij als overheid, moeten ervoor zorgen dat de verantwoordelijkheid inzake de infrastructuur, de verkeersveiligheid wordt opgenomen. Het is zoals u aangeeft, minister. Als de infrastructuur op weg naar de school een veilige infrastructuur is, dan zullen leerlingen uiteraard makkelijker de fiets mogen nemen om zich in het verkeer te begeven.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het is evident dat verkeerseducatie belangrijk is. En het is bijna met een cyclische beweging dat de Vlaamse Stichting Verkeerskunde een beetje druk zet om binnen het leerplicht-onderwijs aan verkeerseducatie een prominente plaats te geven.

Ik herinner bijvoorbeeld aan de actuele vragen op 20 november 2013 aan de toenmalige minister van Onderwijs, maar ook aan een actuele vraag aan de voormalige minister van Openbare Werken, die nu in een andere hoedanigheid bij ons is. Dus u ziet: het komt regelmatig terug.

Minister, u hebt terecht even gewezen op de evolutie van de toetsen, die toch wel aangepast zijn. Ik las in het Laatste Nieuws ook dat het nu vooral om meer inhoudelijke, inzichtelijke vragen gaat en in het verleden eerder om kennisvragen.

Persoonlijk denk ik niet dat binnen het Onderwijs de vorige jaren op een andere manier wordt omgegaan met verkeerseducatie. Ik denk dat dat met dezelfde inzet en motivering gebeurt.

Samengevat: verkeerseducatie is belangrijk, maar de wijze waarop de scholen de minimumdoelstellingen willen bereiken, behoort natuurlijk tot de autonomie van de scholen zelf.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, uw laatste opmerking is zeker juist: het behoort tot de autonomie van de scholen. Het is de inspectie die de eindtermen controleert. De toegevoegde waarde van wat de VSV doet, is natuurlijk wel heel groot, omdat ze goed materiaal ontwikkelen voor scholen.

Collega Krekels, we kunnen discussiëren over wat het juiste moment is. Maar ik begrijp ook wel dat ze het vijfde leerjaar nemen. Ze zeggen zelf dat ze die toets als een trigger willen gebruiken om de aandacht er ook op te vestigen. En dan doe je het misschien beter in het vijfde leerjaar. Het is een eerste confrontatie. Scholen kunnen dat ook zo gebruiken. En misschien word je dan wel wakker. Het is natuurlijk geen rijbewijs dat je moet halen. In die zin begrijp ik wel dat ze het in het vijfde leerjaar willen doen, maar we moeten er dan ook maar de conclusies aan vasthangen die eraan vasthangen. Dat er dan in de titel van het persbericht staat dat er 'maar' zoveel kinderen slagen, vind ik niet helemaal correct.

Je kunt de genuanceerde informatie alvast terugvinden. Ik heb ook antwoord gekregen op de meeste van mijn vragen. Ik begrijp hun handelwijze. Ik vind het ook goed dat die verkeersveiligheid fel onder de aandacht wordt gebracht. Ik vind het ook zeer goed dat er zoveel materiaal aan onze leraren wordt aangeboden. Ik wil zeker eens nakijken of het materiaal al wordt aangeboden op Klas-Cement, ons deelplatform dat steeds populairder wordt. Indien het niet zo zou zijn, kunnen we er misschien voor zorgen dat het ook daar wordt aangeboden. Op zich is wat er gebeurt een heel goede zaak.

En dat ze de systematiek om het jaar of om de twee jaar veranderen, vind ik ook goed. Maar ze doen het ook om de aandacht erop te vestigen van de leerkrachten die er dan mee aan de slag moeten gaan.

Op zich ben ik eigenlijk wel positief over wat ze doen. In de hele eindtermendiscussie zijn we nu bezig met de eerste graad. Uiteindelijk zullen we ook het lager onderwijs moeten bekijken en zal de systematiek, de manier waarop ze geformuleerd zijn, ook moeten worden herbekeken. Maar dat is iets voor straks.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Het is inderdaad zeer goed dat de VSV bij haar toetsen inzet op gedrag en attitude en dat ze regelmatig een vernieuwing doorvoert. De verkeersregels veranderen ook geregeld. De klassieke borden blijven wel bestaan, maar vaak zijn er toch wijzigingen in het verkeer. Het is dan ook belangrijk dat ze dat inderdaad telkens meenemen. Het is ook goed dat omleggingen en werksituaties daarin worden betrokken.

De educatie is inderdaad een taak voor scholen, maar ook voor ouders en voor de lokale en de Vlaamse overheid. Als iedereen zijn steentje bijdraagt om zoveel mogelijk kinderen op de fiets en in het verkeer te krijgen, dan kunnen we er alleen maar op vooruitgaan inzake veiligheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opvolging van de resolutie over opleidingen Diergeneeskunde – 1919 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verplichte, maar niet-bindende toelatingsproeven in het hoger onderwijs – 1922 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Jenne De Potter aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een mogelijk alternatief voor de verplichte, niet-bindende toelatingsproef – 1947 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, op 22 november 2017 keurde de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie goed over de in- en uitstroom van opleidingen Diergeneeskunde.

Onze resolutie vraagt aan de Vlaamse Regering, ten eerste, om de opdracht te geven tot een onderzoek naar: de elementen en processen die de instroom, doorstroom en uitstroom beïnvloeden bij de studenten in de opleidingen uit het studiegebied Diergeneeskunde; de mogelijke en gewenste maatregelen die bestaande initiatieven ten aanzien van de instroom, de doorstroom en de uitstroom, kunnen aanvullen en versterken en ten slotte het in kaart brengen van de kostprijs van die opleidingen en de analyse van verschillende financieringsscenario's die mogelijk ook kunnen uitgaan van een daling van het aantal studenten.

Ten tweede vraagt de resolutie om het bereik van de verplichte, niet-bindende toelatingsproeven, zoals die nu in de vorm van ijkingstoetsen worden opgezet in de universitaire STEM-opleidingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics) prioritair en op korte termijn uit te breiden naar de opleidingen Diergeneeskunde.

En ten derde vraagt ze om de resultaten en de evaluatie van de verplichte, niet-bindende toelatingsproef als uitgangspunt te nemen voor verdere beleidskeuzes.

Uit de publicatie 'Hoger onderwijs in cijfers' over het academiejaar 2017-2018 blijkt dat het aantal inschrijvers voor de opleiding academische bachelor Diergeneeskunde opnieuw is toegenomen van 418 in 2016-2017 naar 548 in 2017-2018, een toename met 31,10 procent. Dat toont aan dat de overwegingen die aan de resolutie ten grondslag lagen, nog steeds gelden.

Minister, wat is de stand van zaken in de opvolging van de resolutie? Hoever staat het met de implementatie van de beleidskeuzes en -beslissingen?

Welke beleidskeuzes werden reeds gemaakt? Welke moeten nog worden gemaakt? Wat is de verdere timing voor beleidsbeslissingen en implementatie?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, alvorens met mijn vraag van start te gaan, wil ik toch nog even op de juiste terminologie wijzen. Want al die termen worden weer door elkaar gebruikt. De niet-bindende oriëntatieproeven worden afgenomen voor het einde van het secundair onderwijs. De niet-bindende toelatingsproeven bevinden zich in het hoger onderwijs. En ijkingsproeven zijn ijkingsproeven. Dat zijn niet allemaal niet-bindende oriëntatieproeven. Dat wil ik toch nog even meegeven, om die duidelijkheid te creëren. Verder zal blijken waarom ik die duidelijkheid graag nog eens creër.

Collega's, de verplichte niet-bindende oriëntatieproeven voor het einde van het secundair onderwijs en door de instellingen georganiseerde verplichte niet-bindende toelatingsproeven in het hoger onderwijs, zijn belangrijke elementen in het traject van studieoriëntering naar het hoger onderwijs. De niet-bindende toelatingsproef is een toets die een goed beeld geeft van de wiskundige en wetenschappelijke vaardigheden en kennis in verhouding tot het verwachte instapniveau van de bacheloropleiding. Daarnaast kan men aan de hand van dit resultaat de kennis en vaardigheden vergelijken met die van andere deelnemers. Ik hoop ook dat het over de jaren heen iets kan zeggen over de instap in het hoger onderwijs.

Studenten die zich komend academiejaar willen inschrijven in de bachelor ingenieurswetenschappen – burgerlijk ingenieur – en ingenieurswetenschappen architectuur – burgerlijk ingenieur-architect – aan de Vrije Universiteit Brussel, de Universiteit Gent of de KU Leuven, zullen op voorhand moeten deelnemen aan een zogenaamde ijkingsproef. Voor die opleidingen zal de toets dus verplicht zijn: deelname aan een dergelijke ijkingsproef is een voorwaarde voor inschrijving. Het resultaat is echter niet-bindend: je kunt ongeacht je resultaat nog steeds inschrijven voor de opleiding.

Op dit moment bieden alle Vlaams universiteiten behalve de Universiteit Hasselt de toets aan. Onlangs vernamen we dat de Universiteit Hasselt, in samenwerking met de KU Leuven, aan een alternatief werkt voor de toets met volgens hen een hogere voorspellende waarde. Uit de berichten die we kregen, is de KU Leuven wat meer terughoudend in het zomaar wijzigen van het huidige beleid.

Collega's, ik wil er nog iets aan toevoegen. Als je de opvolging van de resultaten van een leerling, het advies van de klassenraad, de oriënteringsproeven en de niet-bindende toelatingsproeven aan elkaar koppelt, denk ik dat we zeer zinvolle informatie hebben om een student goed te oriënteren en niet te laten blijven hangen en proberen. Goed oriënteren in plaats van blijven proberen.

Ook in het licht van de resolutie zoals de heer De Meyer aangaf, die ik zelf samen met de heer De Meyer en mevrouw Brusseel heb ingediend in verband met Die-rengeneeskunde, lijkt het mij zeker op zijn plaats om te kijken naar wat de evoluties daar zijn.

Minister, hoe reageert u op deze alternatieve proef? Is die al dan niet gevalideerd?

En vooral, hoe zult u ervoor zorgen dat studenten overal in Vlaanderen gelijkwaardige toetsen kunnen afleggen alvorens een opleiding te kunnen aanvatten?

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Mijn vraag sluit aan bij de vraag van de heer Daniëls. Het is inderdaad zo dat de Universiteit Hasselt in samenwerking met de KU Leuven een nieuw instrument heeft uitgewerkt om de slaagkansen van jongeren aan de universiteit te voorspellen. Volgens de universiteit zou het nieuwe systeem een hogere voorspelbaarheid hebben dan de bestaande proeven die de universiteiten vandaag hanteren. Er is sprake van een voorspelbaarheidsrelatie van 0,7 op een schaal van 0 tot 1. Dat is hoger dan de huidige proeven. De tool zou volgens deze gegevens dus een grotere betrouwbaarheid hebben en bijgevolg veel interessanter zijn om advies te geven over een al dan niet te volgen opleiding.

Volgens de Universiteit Hasselt is de tool wetenschappelijk onderbouwd, vrij goedkoop en toepasbaar op alle academische bacheloropleidingen, in tegenstelling tot de verplichte niet-bindende toelatingsproef die vanaf volgend academiejaar verplicht wordt voor de bacheloropleidingen 'bachelor of science in de ingenieurswetenschappen' en voor de ingenieurswetenschappen architectuur.

Inmiddels is de decretale basis gelegd waarbij de eerste inschrijving voor bepaalde bacheloropleidingen afhankelijk kan worden gesteld van een verplichte deelname aan een niet-bindende toelatingsproef. Via een besluit van de Vlaamse Regering van 28 februari 2018 is er ook al een eerste lijst van bacheloropleidingen vastgelegd waarvoor verplichte deelname aan een niet-bindende toelatingsproef een voorwaarde is voor het academiejaar 2018-2019.

Minister, wat is uw reactie over deze nieuwe methode om de slaagkansen van jongeren in het hoger onderwijs te voorspellen?

Hebt u er weet van of deze methode ook al binnen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) is besproken? Zijn hierover gesprekken geweest tussen u en de VLIR? Kunt u vandaag al beoordelen of deze nieuwe methode een mogelijk alternatief kan zijn voor de verplichte niet-bindende toelatingsproeven die studenten in het academiejaar 2018-2019 dienen af te leggen om deel te nemen aan bepaalde academische bacheloropleidingen?

Kunt u een overzicht geven van de verdere uitrol wat verplichte niet-bindende toelatingsproeven betreft voor die bacheloropleidingen waarvoor deelname nog geen voorwaarde is voor inschrijving in het academiejaar 2018-2019?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor deze interessante vragen.

Wat is de stand voor Diergeneeskunde? In opvolging van de resolutie werd prioritair werk gemaakt van een uitbreiding van de bestaande proeven voor de academische STEM-opleidingen naar de opleiding Diergeneeskunde. We hebben al een heel debat over diergeneeskunde gehouden in de commissie.

In de commissie heb ik al gezegd dat wat mij betreft die toelatingsproef er heel snel moet komen. Aan de centrale ijkingstoetscommissie die in de schoot van de VLIR bestaat, is de opdracht gegeven daar heel snel werk van te maken. De commissie heeft de vraag ter harte genomen. De proef diergeneeskunde is in volle ontwikkeling.

U weet dat we op 5 juli 2017 een eerste proefafname hebben gedaan. Dat was de eerste stap. Daar waren 74 kandidaat-studenten voor ingetekend. De resultaten waren – dat weet u – barslecht. Op 74 studenten waren er 3 geslaagd.

Uit die eerste afname bleek evenwel dat het vooropgestelde niveau van wiskunde en chemie niet was aangepast aan de opleiding. De proef was niet helemaal wat hij moest zijn. De algemene conclusie was dan ook dat de proef nog niet klaar was voor verplichting en dat er nog wat extra werk was wat betreft de validering

en het vinden van het juiste ijkingsniveau. De toets moest ook worden aangevuld met meer opleidingsspecifieke vragen.

In deze commissie hebben we ook al benadrukt dat het invoeren van verplichte proeven slechts kan als die ook valide en betrouwbaar zijn. Om dat te bereiken, heb je natuurlijk enkele afnames nodig. Dat is ook zo bij de lerarenopleiding: die wordt elk jaar verbeterd. Maar je moet natuurlijk ooit wel eens starten.

Dat zal nu ook zo zijn met de proef diergeneeskunde. Ik geef u het schema mee. De proef diergeneeskunde wordt nu opnieuw georganiseerd voor kandidaat-studenten. Hoe pakken we dat aan? Op dezelfde manier als bij de lerarenopleiding. Dat betekent dat in de eerste week van het volgende academiejaar de toets verplicht wordt afgenomen bij alle nieuw ingeschreven studenten.

Let op: het is een proef na inschrijving, omdat het valideringsproces op dit ogenblik nog loopt.

De studenten zullen ook de bestaande SIMON-test afleggen. Bij de start van het komende academiejaar zullen de studenten dus twee testen afleggen: de proef die ontwikkeld werd en de SIMON-proef. Door het combineren van de resultaten van de beide proeven – SIMON heeft een heel lange traditie, waarop we kunnen voortbouwen, en ook al heel wat afnames – kan veel sneller de predicatieve waarde worden berekend.

Ik verwacht dat de experts heel snel het licht op groen zullen zetten om die deelname te verplichten bij alle studenten vóór de start van de opleiding. Dat is dan voor het volgende academiejaar. Dus hoe wil ik werken? Bij de start van het komende academiejaar legt iedereen twee proeven af, na de inschrijving. Het academiejaar nadien zitten we op het schema zoals het nu voor de eerste keer bij de burgerlijke ingenieurs is: iedereen vooraf. Het wordt dus een voorwaarde voor de inschrijving.

Het is belangrijk om nu heel snel in te zetten op de verdere ontwikkeling van de proef, om zo snel te kunnen komen tot de verplichte afname. Ik heb u de timing al meegegeven.

Ondertussen gaan we ook na hoe het precies zit met de instroom, doorstroom en uitstroom. Ik heb daar nog geen resultaat van. Voor mij is het wel van belang, collega's, dat de proef er zo snel mogelijk komt. Vorig jaar was ik al wat zenuwachtig, dat weet u, omdat die niet valide bleek te zijn. Uiteraard moeten alle instellingen akkoord gaan. Maar voor diergeneeskunde zijn dat er niet veel. Dat zou dus wel snel mogen gaan. Uiteraard ontwikkel ik die proef niet zelf, maar wordt die op instellingsniveau ontwikkeld.

Wat de ontwikkeling van een alternatieve proef betreft, ben ik een tijdje geleden al op de hoogte gebracht van wat de Universiteit Hasselt aan het doen was. Op zich heb ik er geen problemen mee. Het initiatief van de Universiteit Hasselt focust op het behaalde percentage in het secundair onderwijs en het advies van de klassenraad als voorspellers van slaagkansen in het hoger onderwijs. Men bepaalt de relatie tussen de studierichting in het secundair onderwijs en een bacheloropleiding. Uiteraard is er een verband tussen beide, dat weten we allemaal. De website www.onderwijskiezer.be geeft vandaag trouwens al aan wat het gemiddelde studierendement is in het hoger onderwijs op basis van de vooropleiding in het secundair onderwijs. Ik heb daar zelfs een beetje kritiek op gekregen. Maar ik vind het heel logisch dat je dat open en transparant aan iedereen meegeeft.

Ik heb geen enkel bezwaar om dat aspect verder uit te diepen. Wat mij betreft kan het een meerwaarde zijn om die informatie in te bedden in het studiekeuzeprocess. Maar ik ben het er niet mee eens, collega's, dat dit instrument de toelatingsproeven zou elimineren. De regering heeft een keuze gemaakt. We hebben gezegd –

en ik kom straks terug op het verdere traject – dat we uiteindelijk stapsgewijs valide proeven moeten hebben voor alle studierichtingen. We moeten natuurlijk ook kijken of het instrument het doel bereikt dat het moet hebben. Ik geef een voorbeeld. Als je zo'n proef maakt en er dan blijkt dat, wie uiteindelijk inschrijft voor de opleiding, niet doorstroomt, dan weet je dat er een probleem is met de proef. Maar ik geloof er echt wel in dat dit de weg is die we moeten inslaan.

Ik heb geen enkel probleem met de manier waarop de Universiteit Hasselt dat doet. Het is volgens mij ook wel de plicht van elke school om na te gaan welke richting de studenten hebben gevolgd, wat hun capaciteiten zijn, hoe ze het hebben gedaan en wat hun studiekansen zijn. Aan de hand van de gesprekken die mijn eigen kinderen hebben gevoerd, heb ik toch niet de indruk gekregen dat men er op school geen aandacht aan besteedt. Ik vind dat men vrij goed probeert samen met de jongeren te bekijken wat ze wel of niet aankunnen. Wat mij betreft, staat dat een beetje los van die verplichte niet-bindende toelatingsproef.

Die verplichte niet-bindende toelatingsproeven bevinden zich trouwens op het einde van het studiekeuzeproces en hebben tot specifiek doel de kandidaat-student echt te positioneren. Zoals de heer Daniëls correct zei, is dit geen oriëntering. Het is een niet-bindende toelatingsproef. Je hebt je keuzeproces dus eigenlijk al doorlopen. Je beslist om je in te schrijven in een bepaalde richting, en dan doe je een test om te zien waar je staat. Dat is iets helemaal anders dan Columbus, de oriënteringstest die in het vijfde of zesde middelbaar wordt afgenomen en waarbij het erom gaat te bekijken welke richting iets voor jou zou kunnen zijn. Het ene en het andere staan volledig los van elkaar.

In tegenstelling tot wat de discussie over de proeven soms doet uitschijnen, is het exact voorspellen van studiesucces misschien wel nuttig, maar niet de allerbelangrijkste doelstelling. Uiteraard is dat een instrument. Maar het is vooral van belang dat kandidaat-studenten hun eigen voorkennis in kaart brengen ten opzichte van de verwachtingen en beginvoorwaarden van een bepaalde opleiding. Dat staat ook duidelijk in de motiveringen waarom we die toelatingsproeven willen doen. Dat komt boven op wat statistisch kan worden verwacht op basis van de gevolgde studierichting in het secundair onderwijs.

Doordat ze voor iedere starter een individuele positionering geven, kunnen verplichte niet-bindende toelatingsproeven bovendien ook zeer geschikt zijn, zijn ze zeer geschikt, om remediëring uit te tekenen op maat van de werkpunten voor de student. Dat is trouwens wat in de lerarenopleiding op dit ogenblik gebeurt.

De niet-bindende toelatingsproeven bieden een onafhankelijk signaal vanuit het hoger onderwijs dat niet tegengesteld, maar complementair is ten opzichte van de waardevolle signalen uit het secundair onderwijs. Die twee werelden kunnen elkaar dus perfect bevruchten.

Ik heb al vaak aangegeven dat een studiekeuze een zeer belangrijke keuze in een mensenleven is. Het is de ambitie van onze Vlaamse Regering om die keuze te versterken. We hebben daartoe een oriënteringsproef op het einde van het secundair onderwijs. En we hebben toelatingsproeven bij de start van het hoger onderwijs. De toelatingsproeven moeten verplicht worden afgelegd, maar zijn niet-bindend, behalve voor geneeskunde en tandheelkunde en in bepaalde kunstopleidingen.

Het is nooit de bedoeling geweest om daarbij al bestaande of nieuwe elementen die bijdragen tot een betere studiekeuze, te vervangen of te verbieden. Ik verklaar mij nader. Het is niet omdat er een toelatingsproef bestaat, dat de klassenraad en alle betrokkenen bij een leerling plots hun verstand moeten uitschakelen en moeten zeggen dat de evaluatie in het secundair onderwijs geen rol meer speelt. Neen. Dat zijn twee processen die elkaar moeten versterken. En daar situeer ik datgene wat de Universiteit Hasselt aan het doen is.

Verschillende instrumenten beogen vaak verschillende doelstellingen. Ze kunnen naast elkaar bestaan en elkaar verrijken. In die zin beschouw ik het initiatief van de Universiteit Hasselt als een complementair initiatief.

Uit de reacties van de andere rectoren bleek dat dit niet was doorgesproken binnen de VLIR. Dat betreurt ik een beetje. De VLIR zal het werk van de Universiteit Hasselt bespreken op 4 juli. Die bespreking komt er dus sowieso nog aan. We hebben dat ook gevraagd.

Wat is de stand van de huidige proeven? De uitrol van de verplichte niet-bindende toelatingsproeven loopt verder. Voor studenten die volgend academiejahr willen starten, is er al een verplichte proef voor de lerarenopleidingen. Voor het eerst zal aan de universiteiten voor de opleidingen burgerlijk ingenieur en burgerlijk ingenieur-architect ook een verplichte niet-bindende toelatingsproef moeten worden afgelegd als voorwaarde voor de inschrijving.

Uit recente cijfers – ik heb ze vanmorgen opgevraagd, collega's – die ik van de VLIR heb gekregen over de eerste sessie, die zal plaatsvinden in juli, blijkt dat die verplichting een duidelijk effect heeft op de aanmeldingen. Dat doet mij plezier. Ik wil hen die zeggen dat het jongeren afschrikt, dus geruststellen. Vorig jaar, zonder dat er een verplichting was, namen in juli in totaal 730 personen deel aan de proeven voor burgerlijk ingenieur en burgerlijk ingenieur-architect samen. Dit jaar zijn er nu al 1119 inschrijvingen voor de beide verplichte toelatingsproeven. Dat is dus een zeer goed cijfer. Ik splits het uit. Ik kreeg de cijfers deze ochtend. Het gaat om 923 inschrijvingen voor de toelatingsproef burgerlijk ingenieur en 196 inschrijvingen voor de toelatingsproef burgerlijk ingenieur-architect. Het is dus niet zo dat jongeren worden afgeschrikt door de proef en daarom toch maar voor een andere richting kiezen. Je voelt dat dit toch positief is.

Wat de gendereffecten betreft, is er blijkbaar toch nog wat werk aan de winkel. Voor de toelatingsproef burgerlijk ingenieur komen we aan 79 procent jongens. Voor de opleiding burgerlijk ingenieur-architect is het beter. (*Opmerkingen van Ann Brusseel*)

Er zijn 196 inschrijvingen. Ja, ook iets meer inschrijvingen.

Ann Brusseel (Open Vld): Meisjes kiezen vaker voor architectuur.

Minister Hilde Crevits: Ja, meisjes kiezen er vaak voor. Maar het is ongeveer in evenwicht. Het is fiftyfifty.

Toevallig volgt mijn dochter die opleiding. Het verbaast mij. Het is een zeer wetenschappelijke opleiding.

Dus ja, meisjes kiezen er wel voor. Is het omdat dit meer te maken heeft met creativiteit? Het is een pleidooi natuurlijk voor geïntegreerde eindtermen als het gaat over wetenschappen en wiskunde. We zitten ongeveer op fiftyfifty. Het zijn nu iets meer meisjes. Die cijfers zijn wat mij betreft wel goed.

Inzake de opleiding Dierengeneeskunde heb ik net geantwoord. Maar ook voor de andere academische STEM-opleidingen zijn er al proeven die nog niet verplicht zijn. Ik heb al gezegd wat het traject is voor Dierengeneeskunde, maar ook voor de andere STEM-opleidingen willen we heel snel met de VLUHR knopen doorhakken over welke we extra verplicht zullen maken op korte termijn. Er was al een beslissing genomen omtrent burgerlijk ingenieur. De VLUHR is dat advies nu aan het maken. Zij baseren zich op de stand van de ontwikkeling van valide en betrouwbare proeven. U weet dat er één proef is, universiteitsonafhankelijk. Je legt dus dezelfde proef af, eender waar je die aflegt. Daarom moet er eensgezindheid komen over de gestelde vragen en hoe die test eruitziet.

Hoe zal ik ervoor zorgen dat studenten overal in Vlaanderen gelijkwaardige toetsen kunnen afleggen? Zoals ik al zei, is het de VLUHR die de toetsen laat ontwikkelen. Het mocht van mij – ik ben daar eerlijk in – iets sneller gaan, maar men wil dat het goede proeven zijn, dat ze kwalitatief in orde zijn en dat ze ook goed voorspellend zijn. Ik zie dat men daar met heel veel ernst werk van maakt. Het is nog iets te vroeg om te zeggen wat er in 2019 nog zal bijkomen. Die lijst wordt op dit ogenblik gemaakt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De drie vragen gaan over de toelatingsproef, maar de invalshoek is wel verschillend. Mijn vraag gaat uitdrukkelijk over de toelatingsproef Diergeneeskunde. De twee volgende vragen over een mogelijks alternatieve proef. Voor de hygiëne van het debat wil ik de twee wel uit elkaar houden.

Minister, ik heb genoteerd dat u stelt dat er op 2 juni 2017 een eerste maal een proef is georganiseerd, wat we uiteraard reeds wisten. Volgend academiejaar zal er een nieuwe proef plaatsvinden na de inschrijving en is er ook de SIMON-proef. Pas in 2019 zal deze proef vóór de inschrijving kunnen plaatsvinden. Ik begrijp uiteraard dat er kwalitatief werk moet worden geleverd bij de implementatie van deze resolutie. Anderzijds vind ik toch dat het vrij traag vooruitgaat.

Ik blijf uiteraard aandringen dat ook het eerste deel van de resolutie wordt uitgevoerd waarin we vragen dat de instroom, doorstroom en uitstroom in de opleiding/studiegebied Diergeneeskunde verder wordt bestudeerd. Ik heb begrepen dat dit eigenlijk nog moet opstarten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Het verband tussen alle vragen is zeer reëel omdat de kwestie van Diergeneeskunde ook op de tafel is gekomen naar aanleiding van niet-bindende toelatingsproeven die in andere richtingen werden georganiseerd.

Vanuit onze fractie is het duidelijk: oriënteren ter voorkoming van blijven proberen en uitval – wat we zeker zien in de opleiding Diergeneeskunde – maar ook oriënteren als aanpak tegen nivelleren. We stellen immers vast dat in het hoger onderwijs heel wat docenten aangeven dat ze extra cursussen Nederlands moeten geven, extra cursussen wiskunde, dat ze moeten opletten bij talen, bij fysica en chemie, want van een aantal zaken waar ze er vroeger van konden uitgaan dat startende studenten die kenden en beheersten, is dat nu niet meer het geval.

Minister, u zei daarnet dat er maar drie geslaagd waren op de toelatingsproef. Dat is natuurlijk de kip of het ei. Is de toets te moeilijk of is de uitstroom uit het secundair onderwijs niet meer wat we zouden kunnen verwachten? Dat is geen onbelangrijke vraag.

Onze fractie is wel te vinden voor de volledige triade zoals ik die daarnet heb voorgesteld: niet alleen de studierichting die je hebt gedaan is van belang, maar ook welk resultaat je hebt behaald, wat het advies was van de klassenraad, hoe je het hebt gedaan op de oriënteringsproef in het vijfde/zesde middelbaar, wat je hebt gedaan op de niet-bindende toelatingsproef. Dat is de volledige triade. Er is echter nog een niet-onbelangrijk aspect dat we niet mogen vergeten, namelijk de school waar je het in gevolgd hebt. Ik ben niet zozeer vragende partij om dit morgen allemaal op een website te ranken, maar het is niet onbelangrijk. Niet alleen de studierichting die je hebt gevolgd is van belang, maar ook de school. De eindtermen zijn minimumdoelen. We hebben natuurlijk ook de specifieke doelen en daarnaast ook nog uitbreidingsleerstof. Dat vind ik een niet-onbelangrijk gegeven om mee te nemen in dit debat.

Er zijn gelijkwaardige toetsen voor alle opleidingen in het hoger onderwijs. Inzake de koppeling die wordt gemaakt, ook voor Dierengeneeskunde, daar zitten we

nog met een veel groter probleem, namelijk de uitstroom nadien. Het stond deze week nog in de krant. Een van de zaken waarom dierenartsen uit het leven stappen – en de cijfers zijn vrij hallucinant –, is de moordende concurrentie. We moeten mensen erop wijzen wat de mogelijkheden zijn, niet alleen op het vlak van slaagkansen maar ook op het vlak van tewerkstellingskansen. Hoe kunnen we dat daarin nog meenemen?

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en voor de recente cijfers die u hebt meegedeeld. Het is goed om vast te stellen dat er geen negatief effect is op de interesse, op de aanmeldingen, integendeel. Wie daarvoor vreesde, moet toch wel een beetje gerustgesteld zijn.

Wat de proef van de UHasselt betreft, is het jammer dat dit niet was doorgesproken met de VLIR. Dat was misschien beter geweest. Maar wat niet is, kan misschien nog komen.

Het traject dat u hebt ingezet en dat u volgt, is het goede traject. Inderdaad, het mag misschien allemaal wat sneller. Het is goed dat u erop aandringt dat er snel met de VLUHR knopen worden doorgehakt, onder andere ook over die andere academische STEM-opleidingen. Het traject en de combinatie van maatregelen die u al hebt genomen en nog neemt, zijn goed om tot een goede oriëntering en grotere slaagkansen te komen voor de student. Dat is wat de drie vraagstellers gezamenlijk beogen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De vragen interesseren mij ook zeer.

U ziet er geen probleem in dat de UHasselt ook een tool ontwikkelt. Ik kan dat aannemen, maar persoonlijk en vanuit mijn fractie hebben wij daar wel een probleem mee. Er is jarenlang een debat binnen de VLIR. Iedereen zet zich aan het werk. Er zijn al verschillende tools geweest. Er is de SIMON-test en er is Luci. Dan zet men zich aan het werk om collegiaal Columbus uit te tekenen. Er wordt gewerkt aan de validering, wat zo hoort in de academische wereld. De test van de UHasselt is geen test, en het is geen Magritte, hé. Het is geen test, het is een algoritme. 'Ceci n'est pas un test.' Hij is niet alleen goedkoop, hij is er gewoon geen.

Trouwens, mijnheer De Potter, ik wil niet met schoenen vergelijken, maar goedkoop is zelden een goede koop. De valsnegatieven van de test van de UHasselt zullen enorm zijn. Dit is ook maar getest op 800 leerlingen. Dat is ook de enige mogelijkheid om rekening te houden met de resultaten van de klassenraad of met wat op de klassenraad is gezegd. SIMON is getest op 10.000 studenten. Columbus zit ondertussen aan 15.000. Dan kun je spreken van cohorten waaruit je betrouwbare data kunt halen. Sorry, maar met 800 is dat niet hetzelfde. Dat doet mij denken aan de Flairenquêtes.

Een algoritme waarin de voorgeschiedenis cruciaal is, is geen goede voorspeller omdat het veel te gemakkelijk is. We zien dat nu al in de statistieken. Kom je uit Latijn-Wiskunde, dan heb je een hoge slaagkans. Maar ook daar zitten nog veel valsnegatieven, want als je niet zo hard hebt gestudeerd en toch kiest voor een zeer zware studierichting achteraf, dan zul je misschien ook niet slagen. Of als je niet genoeg gemotiveerd bent, of wat dan ook.

Onze fractie tilt er zeer zwaar aan dat de test van de UHasselt aan alle tso'ers eigenlijk zegt dat ze zeer weinig kans maken. De witte raven uit het technisch en beroepsonderwijs die op een bepaalde manier niet goed georiënteerd zijn maar toch verder willen studeren maar onvoldoende bagage hebben maar wel voldoende

capaciteiten, worden door dergelijke test gewoon weggejaagd. Uit dat algoritme zal blijken dat ze heel weinig kans maken. Dat is niet de bedoeling. Zo hou je sociale mobiliteit tegen. Dat is het laatste dat we willen. De valsnegatieven moeten een minimum zijn. Bij SIMON zat dit onder 5 procent. Valsnegatieven houdt in dat ze niet slagen op de test, maar dat achteraf wel blijkt dat ze slagen in de studies. Dat is pijnlijk, want dan schrijf je je niet in, en zo gaat er talent verloren.

Hetzelfde geldt voor de valsnegatieven die er zijn geweest tot hier toe met de niet-bindende toelatingsproeven. Voor de ingenieurs zit men aan 33 procent valsnegatieven. Dat betekent dat een op drie het bericht krijgt zich beter niet in te schrijven, terwijl ze wel slagen. Dat is niet goed, want we hebben een tekort aan ingenieurs. De valsnegatieven moeten echt een absoluut minimum zijn. Wie talent heeft, moet aangemoedigd worden om te studeren. Ik ben dus helemaal niet zo tevreden met het feit dat de UHasselt zich als buitenbeentje gedraagt en mensen iets wijsmaakt, namelijk dat ze ook een test hebben die vriendelijk en goedkoop is enzovoort. Ik zal er verder geen opmerkingen meer over maken, want dan riskeer ik niet zo vriendelijk te zijn.

Voor ons is ook belangrijk dat de meisjes niet worden afgeschrikt. Wat zien we? De niet-bindende toelatingsproef bestaat integraal uit multiplechoicevragen en dat is eerder een valkuil voor meisjes dan andere methodieken. Dat is al aangetoond in het verleden. Ik zou het fijn vinden – en dat is een oproep aan de VLIR – als ze er rekening mee houden dat ze geen testen afleveren met een gender bias, want de meisjes maken uiteindelijk de helft van de bevolking uit. Dat is een grote visvijver die je links laat liggen als ze geen ingenieur kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U kent ons standpunt over de verplichte niet-bindende toelatingsproef. Heb ik goed begrepen dat studenten het komende academiejaar verplicht zullen moeten deelnemen aan twee toetsen, namelijk de SIMON-test en de niet-bindende verplichte toelatingsproef?

Ik heb al een paar keer gevraagd naar monitoring. Ik heb daar eerlijk gezegd nog altijd geen duidelijk antwoord op gekregen. U hebt de cijfers van de inschrijving van de toelatingsproef wel meegegeven. Blijkbaar zou dat studenten niet afschrikken. Ik ben echter ook geïnteresseerd in de effecten van de toets zelf. In hoeverre haken studenten af na een negatief advies? Wie zijn die studenten dan? Wat is hun achtergrond? Wie studeert er toch verder, ondanks het negatieve advies? En wat is hun achtergrond? Het zou toch goed zijn om ook die cijfers het komende academiejaar te krijgen, want het gaat niet alleen over de inschrijving van de toets, maar het is veel belangrijker om te kijken wie er afhaakt na een negatief advies.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, inzake het tempo vind ik dat u gelijk hebt. Ik zal u niet tegenspreken. Ik vond dat die toets al helemaal uitgewerkt had moeten zijn vorig jaar. Ik heb u dit hier ook uitgebreid meegedeeld. Ik herinner me dat nog. We zaten in een andere zaal toen ik zei dat ik niet begrijp dat het niet kan, als men zoveel ervaring heeft.

Mijnheer Daniëls, ik begrijp dat u zegt dat de test nooit mag worden aangepast aan het niveau van de inschrijvers. Dat is juist, maar de test moet wel aangepast zijn aan het niveau van de opleiding en de verwachtingen van de opleiding. Nu zeggen op basis van de resultaten van de toelatingsproef Dierengeneeskunde dat het niveau van het secundair onderwijs naar beneden gaat ... *(Opmerkingen van Koen Daniëls)*

Als u dat niet hebt gezegd, is dat goed. Ik heb net gezegd hoeveel inschrijvingen er zijn bij de burgerlijk ingenieurs. Ik zou nog een extra voorbeeld willen geven,

namelijk het toegangsexamen arts/tandarts. Dat is wel helemaal veranderd, maar als we zien hoeveel jongeren er zijn ingeschreven, dan is dat spectaculair. Soms slaagt men voor extreem moeilijke examens. Het niveau kan dus niet afgeleid worden uit de toelatingsproef Dierengeneeskunde.

Trouwens, de VLIR of zij die de test moesten uitwerken, zeiden zelf dat die eigenlijk niet oké was. Daarom komt er nu een tweede test.

Dat is de reden, mevrouw Soens, waarom ze nu twee testen zullen afleggen. Er zijn zoveel inschrijvingen in Dierengeneeskunde en we willen dat liefst een beetje beperken, want de concurrentie is inderdaad moordend. Het kan geen probleem zijn om die twee testen af te leggen. Waarom doen we dit? Omdat SIMON al zo lang bestaat, laten we die afleggen. Daarnaast is er een eigen instrument. Het versnelt het valideringsproces. Ik vind het een zeer goede zaak dat het zo gebeurt.

Wat de meisjes-jongenskwestie betreft, mevrouw Brussel, zit ik wat gewrongen. Ik weet wat u zegt over die multiplechoicevragen. Ik heb net gezegd dat er bij de burgerlijk ingenieurs 80 procent jongens zijn en bij de burgerlijk ingenieur-architect 56 procent meisjes. Nochtans zijn dat beide heel wetenschappelijke opleidingen. Als we dan kijken naar de inschrijvingen voor test arts/tandarts, dan zijn er voor de test arts nu 5700 kandidaten en meer dan 1200 voor de test tandarts. Als we dan kijken naar de verhouding tussen meisjes en jongens, dan is 70 procent meisjes en 30 procent jongens in de twee richtingen. De aantrekkingskracht op meisjes voor de opleiding is enorm groot. Als we kijken naar de resultaten, dan zien we dat er verhoudingsgewijs van de jongens die beslisten om het examen af te leggen, er meer slagen. Heeft dat te maken met de onaangepastheid van de vragen? Ik durf dat niet te concluderen, omdat het ook zou kunnen dat meer meisjes verlangen om arts te worden en dat het niveau van wie start anders is. Dat weten we natuurlijk niet.

U weet dat het examen dit jaar een beetje anders zal zijn. Er wordt iets meer aandacht besteed aan andere vaardigheden, zoals omgaan met conflicten. Allemaal dingen die u hebt gevraagd eigenlijk. Het examen zal normaal ook iets minder moeilijk zijn. Het zullen de besten zijn die mogen starten. Ik ben benieuwd naar de effecten op de meisjes van het aangepaste examen. Die zouden positief kunnen zijn. Het is echter te vroeg om er uitspraken over te doen. Ik geef die cijfers mee, omdat ik mevrouw Soens er probeer van te overtuigen dat zo'n toelatingsproef eigenlijk een positieve meerwaarde heeft. U hebt gevraagd naar de effecten volgend academiejaar. Met heel veel plezier. Ik heb u trouwens voor de lerarenopleiding hier in deze commissie gezegd hoeveel de test hadden afgelegd, enzovoort. We hebben dat besproken voor de lerarenopleiding. Evident zal ik dit voor de architectuur ook zeker doen.

Mijn medewerker verwijst naar een interessant schema met betrekking tot burgerlijk ingenieurs, dat te vinden is in de tweede [bijlage](#) bij mijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 98 (2017-2018) van mevrouw Brussel. In Leuven monitort men al perfect wie deelneemt, hoe de doorstroming is bij de vrijwillige testen uit het verleden enzovoort.

Wat betreft de UHasselt ben ik duidelijk geweest in mijn stelling. Wat Hasselt ook doet, die toelatingsproeven worden verder uitgerold. Mijnheer De Meyer, dan kom ik terug bij u omdat ik zei dat het voor de Dierengeneeskunde veel sneller had mogen gaan voor mij. Alle hogescholen en alle universiteiten hebben wel hun bezorgdheid uitgedrukt om niet te snel te gaan omdat ze valide proeven willen en omdat ze de effecten willen zien op de doorstroming. Ik heb aan onze hogescholen en universiteiten gezegd dat het uitgangspunt het regeerakkoord is. Daarin staat dat we uitrollen. We zullen nu niet van gedachten veranderen. Mevrouw Brussel, dit blijft de lijn en ik sta daar ook volledig achter. Ik geloof echt in de

meerwaarde van zo'n spiegel op het moment dat je een opleiding start. Je moet toch examens doen. Het is dan beter dat je bij de start die spiegel voorgehouden krijgt. Ik heb vorige keer al gezegd dat het niet is omdat je van dieren houdt, dat je een goede veearts zult worden. Het is goed om ook een beeld te krijgen van wat er verwacht wordt en wat het niveau is van de opleiding.

Ik hoop dat die vervolglust er snel aan komt.

Mevrouw Brusseel, ik ben wel wat genuanceerder dan u als u zegt dat de UHasselt dit niet mag doen. Het belangrijkste voor mij is dat jongeren in hun keuzeproces goed begeleid worden. Dan kan een tool een beetje helpen, maar het advies van de klassenraad is voor mij veel interessanter omdat zij de jongeren al een lange tijd hebben gevolgd. Ik heb ook aan de hand van mijn eigen kinderen vastgesteld dat jongeren vanaf hun achttiende enorm veranderen. Het kan perfect zijn dat iemand een middelmatige leerling was in het secundair onderwijs, maar helemaal ontbolstert tot een supergoede student of omgekeerd.

Gisteren kreeg ik vragen over zittenblijven. Ik heb toen van twee mensen in mijn dichte omgeving toegefluisterd gekregen dat ze een jaar hadden overgedaan en dat ze toch nog goed terecht waren gekomen. U ook? Twee keer? Voilà. De camera toont niet van wie de mimiek speelt. (*Gelach*)

Jongeren veranderen dus fel.

Ik vind ook dat de toets vanuit het secundair onderwijs niet de enige toets kan zijn. Ik vind het dan ook goed zoals we nu trapsgewijs aan het opbouwen zijn.

De vraag blijft wel bestaan om het woord 'toelatingsproef' niet te gebruiken, maar wel het woord 'ijkingsproef' omdat men een spiegel voorhoudt. Maar tot op dit ogenblik hou ik mij aan de afgesproken term, namelijk de niet-bindende toelatingsproef.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik apprecieer uw eerlijke bemerking bij het tempo van het uitwerken van de toelatingsproef. Anderzijds, en terecht, moet de proef natuurlijk een valide proef zijn. Dit is evident. Ik hoop dat er nu op korte termijn verder werk van wordt gemaakt.

Ik verwijs nog eventjes naar de verdere studie inzake instroom, doorstroom en uitstroom. Ik las eergisteren een artikel over internationaal onderzoek dat spreekt over een hoge graad van depressie, burn-out en zelfdoding bij dierenartsen. Ik las ook dat onderzoekers van de VUB zullen analyseren hoe het gesteld is met het welzijn van de Vlaamse dierenartsen. Bij de mogelijke verdere studie die vanuit het kabinet gedaan wordt of waarvoor opdracht wordt gegeven, is het nuttig om te verwijzen naar deze studie om er rekening mee te houden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, inzake Dierengeneeskunde verwoordde u het heel juist maar ook heel zwaar, namelijk "de concurrentie is moordend". In dierengeneeskunde is dat helaas letterlijk te nemen.

Ik herhaal nog eens dat oriënteren ter voorkoming van het blijven proberen en uitval belangrijk is, maar ook oriënteren als aanpak tegen nivelleren. Als ik daarnet sprak over de kip of het ei wat betreft de toelatingsproef, dan bedoel ik dat we in zijn algemeenheid moeten kijken of de proef te moeilijk is of dat we moeten kijken naar de instroom uit het secundair onderwijs. Dit kan zeer zinvolle informatie opleveren, want de spiegel die voorgehouden wordt met een toelatingsproef voor de desbetreffende student, is ook een spiegel voor de school waar die leerling vandaan komt.

Ik zei daarnet dat we niet alleen – daarom plaatste ik ook vraagtekens bij de aanpak van de UHasselt – moeten kijken naar richting en resultaat, maar ook naar de school waaruit de leerling komt. Of we het nu willen of niet, er zijn ook schoolverschillen.

Werk verder aan de niet-bindende toelatingsproeven in combinatie met de oriënteringsproeven voor het einde van het secundair onderwijs. Dat er nog andere stukken aan worden gebouwd, zijnde het advies en de resultaten van de leerlingen in het secundair onderwijs, is goed. Op die manier kunnen we nog meer data verzamelen in een longitudinaal traject. Maar het zijn uiteraard wel de resultaten van de proeven die tellen en iets vertellen over de slaagkansen van de student, de oriëntering van de student en over hoe scholen studenten uit bepaalde richtingen al dan niet voorbereiden.

De voorzitter: De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Het tempo dat de minister en de administratie hanteert bij het organiseren van de niet-bindende verplichte toelatingsproeven is goed. Het is uiteraard belangrijk dat we jongeren een juiste spiegel voorhouden en dat we kunnen bogen op valide proeven. Daar draait het uiteraard allemaal om.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Potter, u spreekt over de administratie. Mijn administratie maakt geen proeven. Het zijn de VLIR en de VLHORA die de proeven ontwikkelen. Dat is tegelijk een kracht en een moeilijkheid, omdat ik afhankelijk ben van hun tempo. Wij vragen het en wij zetten druk. In het decreet staat ook dat we met hen moeten overleggen over hoe het traject verder wordt uitgerold. Ik vind dat goed, maar ik wil wel dat het vooruitgaat.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het Nederlandstalig Onderwijs in het Buitenland (NOB) en de uitvoering van het Damesakkoord – 1946 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dit is een opvolgingsvraag in verband met het Nederlandstalig Onderwijs in het Buitenland (NOB). Het is zeer belangrijk voor onze Vlaamse economie om op buitenlandse beslissingszetels ook Vlamingen te hebben. Ik zal nog eens herhalen dat een van de eerste vragen als een Vlaming kan vertrekken naar het buitenland voor een periode om op een buitenlandse hoofdzetel te zitten, is wat er met de kinderen moet gebeuren. Na verloop van tijd komt men terug en dan moeten ze aansluiting kunnen vinden in het Vlaamse onderwijs. Dat is een bekommernis waar Vlamingen mee zitten om al dan niet te vertrekken. Als ze beslissen om niet te vertrekken, dan komt er allicht iemand anders op die stoel te zitten. Dat kan dan ook effecten en gevolgen hebben voor Vlaanderen.

In opdracht van het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werd de subsidie van de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB) voor de periode 2014-2018 geëvalueerd. Aanleiding is dat de huidige subsidieperiode van vijf jaar in 2018 afloopt.

Uit het evaluatierapport blijkt dat de NOB prima resultaten kan voorleggen. Met andere woorden, het werkt. De belangrijkste conclusies van het onderzoek waren

ten eerste dat NOB voldoet aan de voorwaarden van de subsidiëring. Daarnaast zijn de bij NOB aangesloten Europese en andere scholen zeer tevreden over de ondersteuning door NOB. NOB werkt vraaggericht en verkent op diverse wijze de ondersteuningsbehoeften bij de aangesloten Europese scholen. Het zijn niet alleen Europese scholen, maar ook andere scholen in het buitenland zijn aangesloten.

Wat betreft de vraag of de tijdelijkheid van de subsidie passend is, merkt het onderzoeksbureau op dat een meer duurzame ondersteuning vanuit de overheid past bij de eisen die de overheid via NOB stelt aan aangesloten scholen. Onzekerheid over subsidies en wisselingen daarin zorgen, volgens het onderzoeksbureau, bovendien voor een ondoelmatige inzet van middelen, zoals in het geval van sluiting en weer opening van Nederlandse taal- en cultuurscholen (NTC-scholen).

Het onderzoek geeft als aanbeveling voor de toekomst om een brede visie op NTC-onderwijs te ontwikkelen, waarbij naast aandacht voor de goede aansluiting op het Nederlandse of Vlaamse onderwijs voor terugkerende leerlingen, er ook aandacht is voor de positieve bijdrage die terugkerende leerlingen leveren aan de internationalisering van het onderwijs en het belang van de ambassadeursrol die leerlingen vervullen.

U zult zich misschien afvragen waarom ik deze vraag hier stel als het gaat over een Nederlandse organisatie. Vroeger was er het Herenakkoord voor de wederkerigheid tussen Vlaanderen en Nederland, waarbij we in Vlaanderen geen toelatingsgelden zouden vragen als studenten in Vlaanderen komen studeren en omgekeerd dat Nederland zou instaan voor het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland. Ondertussen zijn er heel wat Nederlandse studenten in Vlaanderen, ook kleuters en leerlingen in het lager en secundair onderwijs die uiteraard niet extra moeten betalen, maar waarin wel door de Vlaamse belastingbetaler is voorzien. Aan de andere kant voorziet Nederland in het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland. Als we die twee zaken tegen elkaar afzetten, dan is de bijdrage van Vlaanderen immens vele malen groter dan die van Nederland.

Minister, hebt u kennisgenomen van het onderzoeksrapport? Zult u op basis van het rapport uw Nederlandse collega van Onderwijs aansporen om te voorzien in een structurele financiering die voldoende hoog is van het Nederlandstalig Onderwijs in het Buitenland, en dit in het licht van de wederkerigheid tussen beide landen? Hebt u dit jaar al contact gehad met uw Nederlandse collega bevoegd voor het onderwijs omtrent de uitwerking van het Damesakkoord? Zo ja, wat was de uitkomst van dit overleg? Zo neen, wanneer plant u dit te doen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Daniëls, het rapport waarnaar u in uw vraagstelling verwijst, betreft de evaluatie van de subsidie aan de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB) voor de periode 2014 tot 2018. Dit rapport past in de normale beleidscyclus in Nederland waarbij er op het einde van een subsidieperiode een evaluatie wordt gehouden door een extern bureau.

In het rapport, dat ons ter beschikking is gesteld door de Stichting NOB, worden achtereenvolgens een aantal evaluatievragen beantwoord. Het betreft vragen naar de subsidievoorwaarden, taakuitvoering en een aantal beleidsvragen.

Wij hebben kennisgenomen van het rapport en het is ook besproken met de administratie. De subsidie van de Stichting NOB heeft in belangrijke mate betrekking op de Europese scholen. Dus ook het rapport besteedt daar veel aandacht aan.

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat de Stichting NOB voldoet aan de voorwaarden van de subsidiëring. Daarnaast zijn de bij de Stichting NOB aangesloten en Europese scholen zeer tevreden over de ondersteuning door de Stichting

NOB. De Stichting NOB werkt volgens de evaluatoren vraaggericht en verkent op diverse wijze de ondersteuningsbehoeften bij de aangesloten Europese scholen.

De conclusies van het rapport vormen nu de basis voor de invulling van een nieuwe subsidieregeling voor de Stichting NOB. Inmiddels worden, naar ik verneem, constructieve gesprekken gevoerd over het opstellen van een overeenkomst tussen de Stichting NOB en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze moeten voor het einde van het jaar leiden tot een nieuwe meerjarige overeenkomst. Ik beschouw deze gesprekken als klassieke onderhandelingen tussen een administratie en een organisatie die subsidies ontvangt, zoals wij dat ook in Vlaanderen kennen, bijvoorbeeld de beheersovereenkomsten met de strategische onderzoekscentra (SOC's). Politiek interveniëren lijkt mij op dit ogenblik niet aan de orde.

Ik denk ook dat de kernaafspraken van het Damesakkoord vrij goed worden uitgevoerd.

Wat betreft het onderwijs Nederlandse Taal en Cultuur (NTC) is bekend dat eind vorig jaar de nieuwe Nederlandse regering 3 miljoen euro per jaar extra heeft toegewezen voor de Stichting NOB. Ik vond dat een heel goede zaak, want u weet dat we er met de vorige regering discussies over hebben gehad. Deze financiële steun is recurrent en herstelt de situatie voor de leerlingen die de cursussen en lessen volgen, zoals die was voor de bezuinigingen. Het is dus een teruggedraaide bezuiniging. Deze financiële aspecten moeten ook verankerd worden in de nieuwe meerjarige overeenkomst.

Wat de andere afspraken betreft, is tijdens een bezoek aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming begin februari, met de directeur-bestuurder van de Stichting NOB verslag gebracht over een aantal ontwikkelingen waaronder de uitwerking van de NTC-leerlijn en de digitale module cultuur, waarin expliciet ruimte is gemaakt voor Vlaamse cultuurelementen.

Inmiddels kan ik mededelen dat alle taaldomeinen van de NTC-leerlijn zijn ontwikkeld en dat de basis van de leerlijn deze zomer af zal zijn. Hierbij worden voor de Nederlandse taal zowel de Vlaamse eindtermen als de Nederlandse kerndoelen, gevolgd. Op dit moment is het team van NOB druk aan het werk om de NTC-website, een belangrijk communicatiemiddel, te vullen.

Het laatste formele contact was tijdens het Comité van Ministers op 12 december 2017. Daar heeft collega Van Engelshoven herhaald dat er een extra toelage van 3 miljoen euro voor de stichting NOB is begroot in 2018.

Het volgende Comité van Ministers is gepland op 12 juni 2018, maar ik heb Ingrid van Engelshoven ook informeel gesproken op de Bolognaconferentie vorige week donderdag in Parijs.

Later dit jaar op 5 november zal er in de Abdij van Middelburg ook een nieuwe topbijeenkomst zijn tussen de Vlaamse Regering en de Nederlandse regering. Dit lijkt me een goede gelegenheid om met collega Van Engelshoven een stand van zaken op te maken rond het Damesakkoord en onze toekomstige verlangens.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik wijs er nog even op dat er meer dan 1300 Vlaamse leerlingen Nederlands onderwijs in het buitenland volgen. Het zijn dus heel wat gezinnen die daar verblijven, veelal als expat. Het belang voor Vlaanderen kan niet worden overschat.

Naast de subsidiëring is er ook nog een inhoudelijke component. Als de Vlaamse leerlingen les volgen via NOB – zeer interessant dat zij de staatsstructuur van

Nederland kennen, die eenvoudiger is dan die van dit land, en dat ze weten hoe het zat met de overstromingen van de jaren 50 in Nederland –, lijkt het mij ook goed om aardrijkskunde en geschiedenis en ook andere vakken aan te passen aan de Vlaamse context. Ik weet dat NOB ermee bezig was om er werk van te maken. Hoever staat het daarmee?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Bij een snelle lezing van het rapport viel er mij een zinnetje op: "Maak heldere afspraken over een verdergaande proportionele gelijk-schakeling van Nederland en Vlaanderen ten aanzien van NOB met inbegrip van de inspectierol." Minister, hoe moeten we die "verdergaande proportionele gelijk-schakeling" begrijpen? Is dat effectief een gunstige evolutie? Wat vindt u ervan? Hoe ziet u de inspectierol? Mocht u niet onmiddellijk kunnen antwoorden, dan veronderstel ik dat we een antwoord krijgen via het secretariaat, maar het was voor mij toch wel een opvallend zinnetje.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega De Meyer, ik weet niet waaruit u citeert. U citeert iets, maar ik weet niet waaruit het komt, uit de overeenkomst of uit iets anders. Misschien is het goed om het aan ons te bezorgen, en dan zien wij hoe we het aanpakken. Ik zal nagaan wat wij op uw vraag kunnen antwoorden.

De Vlamingen zijn dus 10 procent van het aantal NTC-leerlingen.

Er is ook een nieuwe digitale module cultuur met een specifieke Vlaamse context. Dus ja, de inhoud wordt ook steeds aangepast. De module cultuur bijvoorbeeld richt zich tot onze adolescenten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik denk dat u in de gesprekken die u hebt, moet inzetten op het verder blijven bestaan en zelfs uitbouwen van het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland. Inhoudelijke aanpassingen voor de Vlaamse studenten zijn nodig.

Ik moet u hiervoor niet waarschuwen, denk ik, maar als Nederland al zou willen dat wij bijdragen aan NOB, zou het goed zijn hen te wijzen op de bijdrage die Vlaanderen al betaalt voor Nederlandse studenten in Vlaanderen. U kunt hiervoor een vroegere schriftelijke vraag van mij nalezen. U vindt er de niet-wederkerigheid in terug. Het is gerechtvaardigd dat wij een aantal vragen kunnen stellen zonder dat wij centen op tafel moeten leggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de participatie van studenten bij de hervorming van het academiejaar – 1955 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, begin deze maand stelde ik in de commissie een vraag om uitleg over de hervorming van het academiejaar. Ik vroeg toen onder meer naar het overleg tussen de instellingen en de participatie van de studenten en het personeel in het hele proces. We horen dat dit niet goed aan het verlopen is.

U kon me toen weinig vertellen omdat het geplande overleg met de instellingen in maart werd uitgesteld naar 9 mei. Ondertussen hebben de studentenvertegenwoordigers van de KU Leuven een actie opgezet om te protesteren tegen een mogelijke beslissing om het academiejaar te hervormen, maar ze klagen ook het verloop van het overleg aan. Ze voelen zich, net als andere studentenvertegenwoordigers bij andere instellingen, uitgesloten in de hele beslissingsprocedure. U zou de studenten ondertussen ook hebben ontvangen.

Ook het Vlaamse jeugdwerk komt in actie. Scouts en Gidsen Vlaanderen uitte haar bezorgdheid over de hervorming en het engagement van jongeren in een jeugdbeweging dat in gedrang kan komen.

Intussen heeft de Onderwijsraad van de UGent een unaniem negatief advies gegeven over de hervorming. En als ik me niet vergis, moet morgen de raad van bestuur definitief beslissen. Er zouden wel al proefprojecten worden opgestart om activerend leren meer ingang te doen vinden bij de universiteiten.

Minister, hoe verliep het overleg met de studenten? Welke pijnpunten hebben ze aangehaald? Hoe kunnen we de participatie en inspraak van studenten én personeel garanderen? Hoe verliep het overleg met de instellingen? Welke stappen worden nu verder genomen, zeker met het negatief advies van de Onderwijsraad van UGent en de definitieve beslissing morgen van de raad van bestuur in het achterhoofd?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, op woensdag 9 mei heb ik over dit thema achtereenvolgens vertegenwoordigers van de studenten en de raad van bestuur van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) gezien. Dat samenvallen was toevallig, maar achteraf gezien wel leerrijk. De studenten hebben nogmaals aangegeven welke inhoudelijke bezorgdheden ze hebben omtrent de voorstellen; die bezorgdheden zijn ook bekend uit de media. Ze hebben echter ook aangegeven dat ze zich niet altijd gehoord voelen. Dat was diezelfde dag trouwens ook duidelijk te merken in Leuven, waar studenten 's morgens zijn gaan protesteren voor het rectoraat.

Ik wil toch een belangrijke kanttekening maken: de studenten zeggen niet dat ze niet betrokken zijn of niet aan tafel zitten. Je mag uit een protest dus niet afleiden dat er geen betrokkenheid is. Integendeel, uit het gesprek kan ik enkel concluderen dat ze heel goed weten hoe en waar de gesprekken plaatsvinden, en wat de voorstellen en standpunten zijn. De studenten zijn dus zeer goed geïnformeerd. Formeel is hun participatie verzekerd. Ze maken deel uit van de organen waar de voorstellen besproken worden en zetelen ook in de organen waar uiteindelijk over die voorstellen beslist wordt. Maar dat wil natuurlijk nog niet zeggen dat hun bezorgdheden verdwijnen. Ze kunnen die wel uiten, maar dat betekent natuurlijk niet dat hun visie honderd procent wordt overgenomen. Je moet proberen samen tot een oplossing te komen. Dat is uiteraard de realiteit van iedere vorm van inspraak, waarbij je altijd moet zoeken naar oplossingen waar zo veel mogelijk geledingen mee kunnen instemmen. U vraagt terecht ook naar de stem van het personeel. Ook voor hen voorziet de regelgeving in duidelijke garanties voor formele inspraak. Dus ook zij zitten aan tafel, en ook hun visie is zeer relevant.

Ik heb, zowel bij de studenten als bij de VLUHR, nogmaals benadrukt dat de studenten met betrekking tot ideeën over de indeling van het academiejaar een cruciale stakeholder zijn en dat zij hun kansen op inspraak hierover ten volle moeten benutten. Intussen weten we ook dat dit gebeurt. Ik verwijs ook naar de verdere evoluties die er inmiddels in Gent zijn geweest. Dat toont ook aan dat studenten echt wel de kans krijgen om hun mening te uiten.

Aan de UGent heeft de Onderwijsraad een duidelijk standpunt ingenomen, waar nu de raad van bestuur zich verder over zal buigen. Uit de berichtgeving blijkt duidelijk dat de rector de visie van de Onderwijsraad deelt om 'het actief leren' centraal te plaatsen en niet zozeer een aanpassing van de kalender, en dat hij met dit standpunt ook rekening zal houden.

Aan de KU Leuven is het debat met de studenten volop bezig. De rector heeft een aantal uitgangspunten verduidelijkt en benadrukt dat hij van de studenten een voltallige vertegenwoordiging verwacht in de finale beslissingsorganen. Via medebestuur kunnen de studenten zo hun rol opeisen in de afweging van alle argumenten voor en tegen.

Ik wil zelf ook nog een belangrijke kanttekening maken. Ik heb aan de vertegenwoordiging van de VLUHR gevraagd om toch geen kalenders te gaan maken die haaks op elkaar staan. Ik heb dit al meermaals gevraagd. Ik vind het geen goed idee – stel dat je drie kinderen hebt die hoger onderwijs gaan volgen – dat de kalenders aan de universiteiten verschillen, zelfs in het kleine Vlaanderen. Het overleg binnen de VLUHR was wel goed. Ik heb een duidelijke bereidheid gevoeld om goed overleg te plegen. In Gent begint het academiejaar nu ook op een andere dag dan in Leuven, maar daar zit het probleem natuurlijk niet. Het gaat over de manier waarop je examens organiseert, de tweede kans organiseert. Ik denk dat het goed is dat er een beetje eenvormigheid is. Het debat loopt dus nog. Ik heb ook aan de studenten gezegd dat als ze mij nog eens willen zien, dat geen probleem is. Ik heb ook de gelegenheid gehad om de zorgen van de studenten onmiddellijk over te maken aan de vergadering erna. Dat gaf wat peper en zout aan het debat dat daarop volgde.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De studenten gaven aan dat ze niet over alle informatie zouden beschikken om effectief te kunnen participeren. Ik ontken niet dat ze mee aan tafel zaten, maar als ze niet over alle informatie beschikken, is de vraag in hoeverre ze dan kunnen participeren. Dat is toch wat ze me hebben verteld.

De UGent beslist morgen definitief. Omdat de rector zich al duidelijk heeft uitgesproken in de pers en omdat de Onderwijsraad unaniem negatief was, vermoed ik dat de beslissing morgen ook negatief zal zijn. We weten dat de KU Leuven graag zou beslissen tegen de zomer. U hebt daarnet gezegd dat u liever niet wilt dat er haaks op elkaar staande kalenders zouden zijn. Ik denk dat het ook de vraag van het parlement is dat er niet te veel verschil is. De vraag is natuurlijk wat de KU Leuven zal doen nu UGent zegt dat voor hen activerend leren vooropstaat en dat de hervorming van het academiejaar niet voor de komende jaren zal zijn.

Ik vermoed dat dit dossier nog wel eens opnieuw naar het parlement zal komen. We zullen moeten afwachten hoe dit verder gaat.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): De enige bekommernis die ik nog wil meegeven, is dat het mogelijk moet zijn om samen te werken tussen universiteiten. Wanneer er verschillende kalenders zijn, zit de academische wereld toch wel met een aantal problemen. Denk maar aan het organiseren en bijwonen van congressen, het eventueel van studierichting kunnen veranderen na een examenperiode. Het is toch wenselijk dat een en ander gelijklopend is, zeker voor de samenwerkingsverbanden tussen de universiteiten. Als het enige punt verschillende vakanties onder jongeren binnen eenzelfde gezin is, dan lijkt mij dat het minste.

Het is belangrijk dat alle actoren worden gehoord. Ook het personeel stond niet te springen voor een wijziging van de kalender.

Ik wou ook weten of er eventueel nieuwe gegevens bekend zijn over de studentenparticipatie. Ik heb een tijd geleden een schriftelijke vraag gesteld. Ik verwijst naar mijn vraag nr. 335 over de studentenvertegenwoordiging.

Die heb ik ingediend naar aanleiding van de hoorzitting die er hier is geweest met studenten. We hadden immers heel wat precieze data gevraagd over het aantal vergaderingen, de overlegorganen waarin ze zetelen en dergelijke meer, maar er blijkt dat de gegevens ook bij u op het departement niet bekend zijn, dat daar weinig gegevens over zijn, en de studenten konden die eigenlijk ook zelf niet geven. Ik ben dus benieuwd of de Vlor dat ondertussen beter in kaart heeft gebracht, want ik zie niet in hoe men aanbevelingen zou kunnen doen om die decreetgeving inzake participatie te wijzigen als men de precieze problemen die er zijn, niet in kaart heeft gebracht. Dat is iets waarover ik eigenlijk wat meer info zou willen hebben, als die beschikbaar is.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Ik denk dat men in Gent heeft bewezen dat die participatie, zoals ze voorzien is, inderdaad wel kan werken, dat de bekommernissen die er waren bij zowel personeel als studenten daadwerkelijk naar boven zijn gekomen en daadwerkelijk zullen wegen op de besluitvorming. Dat vermoed ik, als je hoort welke richting het zal uitgaan.

We hebben het debat over die hervorming van die kalender hier eigenlijk al een paar keer gevoerd, en er is een vrij grote consensus over. Eigenlijk, om eerlijk te zijn, hoe meer ik ernaar kijk, ik zie echt de meerwaarde niet in van dat sleutelen aan die kalender. Ik denk dat men toch wel eens beter op veel essentiële zaken zou kunnen focussen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik denk dat u op 3 mei reeds de essentiële punten hebt aangegeven, waar ook onze fractie volledig achter staat: onderlinge afstemming tussen de instellingen en betrokkenheid van alle participanten die in dit proces moeten worden betrokken, de personeelsleden en de studenten zelf.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Het is inderdaad zo dat in het verleden collega Cordy, ikzelf en ook vele anderen hier het hierover hebben gehad. Het enige dat ik vaststel, is dat de voorstellen om die kalender om te gooien heel veel onrust hebben teweeggebracht op vele niveaus. Ik denk dat men een aantal partners is vergeten. Ik noem er maar één: ouders in bedrijven die een vakantieperiode hebben en met het gezin samen met vakantie willen gaan. Je kunt daar niet zomaar veel aan wijzigen. Dat heeft dan ook zijn gevolgen. Er is ook het administratief en technisch personeel. Als je de hele boel vroeger laat starten, moet iemand heel die organisatie wel rond krijgen. Wanneer kunnen die mensen dan nog weggaan? Er is de tijd voor studenten tussen de eerste en de tweede zittijd. Dat die mogelijk wordt gemaakt, lijkt me toch niet onbelangrijk in het kader van de studievoortgang. Er is de studentenwerking, er zijn de jeugdbewegingen en dergelijke meer. We hebben in Vlaanderen een zeer rijke traditie op dat vlak. Ik vrees dat men iets te voluntaristisch voor een wijziging is gegaan, dus ik neem ook aan dat we dit debat nu hebben gehad en dat we volgend jaar niet nog eens hetzelfde debat moeten hebben.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor alle aanvullingen. Ten eerste misschien een goed woord over de oefening die gebeurt. Ik vind het zeer goed dat instellingen zich ook eens buigen over de ideale kalender. Ik zal een klein voorbeeldje

geven, ook uit familiekring. Een van mijn kinderen gaat straks in het buitenland studeren, in een universiteit in de VS waar de kalender gewoon zo is zoals Leuven hem zou willen hebben, en waar ook die examenkansen helemaal anders zijn geregeld. Ik ben daar dus ook wel verrast over, als ik zo zie hoe anders dat elders is. Het is logisch dat men daar een beetje over wil nadenken, daar heb ik dus geen probleem mee, maar men moet natuurlijk zeer goed het decreet naleven, studenten moeten ook altijd een tweede kans krijgen en hiermee hangen ook heel veel dingen samen. Er is ook heel het vrijwilligerswerk. De universiteit is natuurlijk geen eiland in Vlaanderen. Ze heeft vertakkingen met van alles. Men moet dat dus zeer goed afwegen. Ik vind het echter goed dat de oefening gebeurt. We zullen nu zien wat de resultaten zijn. Ik zal ook niet ingrijpen ter zake. Ik heb mijn bezorgdheden geuit op het forum waar ze moesten worden geuit. Ik heb gevraagd dat men toch enigszins onderling zou afstemmen, want anders is dat zeer vervelend, en dat men uiteraard binnen de decretale grenzen blijft.

Mevrouw Soens, u zegt dat de jongeren een aantal documenten niet hadden. Ik vermoed dat er een verschil is. Overal is men formeel aan het participeren, men moet uiteraard de documenten krijgen, maar de vraag is enigszins in hoeverre, als je met een paar mensen participeert, je die informatie dan ook bij de grote groep krijgt. Dat is heel complex. Ik heb de zorgen van de studenten die ik heb gehoord, ook overgemaakt aan de universiteiten, maar ik denk dat de universiteiten daar echt wel aan werken, dat ze bekijken of ze ergens iets hebben gemist, of ze onvolledig hebben geïnformeerd. Men beseft zeer goed aan de universiteiten dat men er geen belang bij heeft om dingen te verzwijgen voor de studenten, en hetzelfde geldt trouwens voor het personeel. Dat is een groep die we nu minder horen, maar ze hebben evenveel recht om goed te zijn geïnformeerd en hun zorgen ook te uiten.

Ik wacht nu enigszins af hoe men formeel zal beslissen in Gent en Leuven, en dan zullen we nog eens kunnen zien wat die resultaten zijn.

Een paar mensen hadden aanvullende informatie gevraagd over de basisgegevens. Ik zal bekijken wat ik daarover kan krijgen. Zelf houden we bij ons in de administratie daar niets over bij.

Mevrouw Brusseel, wat de studentenparticipatiegegevens betreft: ik heb dat ooit eens opgevraagd bij de regeringscommissarissen, maar dat zit nu niet zo fris in mijn hoofd. Ik weet niet meer of ik dat aan jullie heb bezorgd. Dus ik zal eens bekijken wat we daarover hebben, en als we daar documentjes over hebben, dan zal ik die aan u allen bezorgen. Dan hebt u ze meteen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister, dank u voor uw bijkomend antwoord. Ik denk inderdaad dat het debat op zich geen probleem is, dat het ook niet zo stom is om eens te bekijken hoe men dat academiejaar beter kan indelen, maar ik denk dat de hervorming van een academiejaar geen doel op zich mag zijn, maar enkel een middel moet zijn om tot nog beter onderwijs, tot nog beter onderzoek te komen. Uiteraard moet dat in goed overleg met de studenten en het personeel gebeuren. Ik ben blij dat de onderwijsraad van de UGent daar unaniem over was en dat men daar nu meer zal inzetten op dat activerend leren. We zullen zien wat de resultaten daarvan zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werkingsmiddelen voor ICT-ondersteuning, ICT-coördinatie en digitale competenties – 1961 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, KBO Levensblij, een lagere school voor buitengewoon onderwijs, zette haar werkingsmiddelen voor een ICT-coördinator voor het jaar 2018-2019 gewoon online op haar Facebookpagina. Het budget? 40,29 euro in totaal. De school telt 45 leerlingen. Per leerling gebruikt men een wegingsfactor van 1,25. Dat zijn 56,25 gewogen leerlingen. Het ICT-coëfficiënt dat men toepast, is 0,7163. Zo komt men dus op 40,29 euro voor een jaar.

We vroegen eens rond bij een aantal andere scholen. De Bloesem, een vrije basisschool, telt 241 leerlingen. Het ICT-budget is 215,79 euro. De basisscholen Sint-Jozef I en Sint-Jozef II zijn samen goed voor 428 leerlingen. Hun totale werkingsmiddelen voor ICT-coördinatie bedragen 307 euro.

Tussen 1998 en 2003 had de Vlaamse overheid het PC/KD-project. Ze maakte 2,7 miljard frank vrij om in elke school één pc per tien leerlingen te realiseren. Die middelen werden later ontkleurd en opgenomen in de algemene werkingsmiddelen. ICT-werkingsmiddelen zitten nu dus in de gewone werkingsmiddelen. Vandaag zien we dat veel basisscholen sowieso al moeten worstelen om met hun werkingsmiddelen rond te komen. Veel scholen rekenen daarom op liefdadigheid om ICT-materiaal te kunnen aankopen.

Minister, zoals u weet, hebben in de nieuwe eindtermen nu ook digitale competenties een plek gekregen. In 2013 lazen we in het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over ICT het volgende: "De Vlor vraagt de overheid om blijvend te investeren in een laagdrempelige ondersteuning van ICT op de klasvloer. Dat is enkel mogelijk indien bestaande projecten gecontinueerd worden en als de ICT-ondersteuning in de scholen uitgebreid wordt. De huidige materiële en personele middelen voor ondersteuning zijn totaal ontoereikend voor scholen die ICT-geïntegreerd onderwijs willen implementeren, waardoor de didactisch-inhoudelijke component onder druk komt te staan. De Vlor verwacht van de lerarenopleidingen dat ze leraars voorbereiden op ICT-geïntegreerd lesgeven. De Vlor vraagt dat leraars kunnen beschikken over ICT-infrastructuur (zowel hardware als software)."

Minister, hebt u er een zicht op hoe die beperkte budgetten voor die ICT-coördinatie worden ingezet? Is het onderwijsveld zelf vragende partij voor meer middelen voor ICT? Hoe komt het dat veel scholen niet genoeg hebben aan hun werkingsmiddelen om te investeren in ICT? Hoe ziet u die digitale competenties in de eindtermen concreet? Hoe wilt u scholen bijstaan in het realiseren van de nieuwe eindtermen op het vlak van ICT? Op welke vlakken zijn er volgens u sinds 2013 stappen vooruit gezet? Investeert de overheid nu meer in ICT-ondersteuning voor scholen?

Zijn er volgens u voldoende materiële en personele middelen voor didactisch-inhoudelijk ICT-onderwijs?

Wanneer verwacht men de resultaten van de nieuwste ICT-monitor?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Meuleman, ik dank u voor uw vraag.

We hebben deze problematiek al een aantal keren besproken in deze commissie, onder meer op 30 november 2017, tijdens een debat over ICT-coördinatoren in het onderwijs, en zeer recent nog, op 17 mei 2018, in een debat over de media-wijsheid van Vlaamse jongeren. Ik zal de debatten die we toen hebben gevoerd, hier niet herhalen.

In Vlaanderen kennen we sinds 2003 een systeem van ICT-coördinatie, geregeld in Onderwijsdecreet XIV, waarbij door de overheid uren en werkingsmiddelen worden toegekend. Elke school heeft recht op een puntenenveloppe die wordt berekend op basis van het aantal leerlingen. De gegenereerde uren kunnen worden aangewend op niveau van de scholengemeenschappen en scholengroepen of een aantal speciaal daartoe samengestelde samenwerkingsplatformen. Het systeem geldt voor het leerplichtonderwijs, de centra voor volwassenonderwijs (CVO's) en het deeltijds kunstonderwijs (dko), maar niet voor de basiseducatie en het hoger onderwijs. Het gaat om een budget van 30.879.000 euro op jaarbasis. Dat is toch een niet onaanzienlijk investeringsbedrag. Dat bedrag kan jaarlijks verschillen op basis van de puntenenveloppe.

Naast die puntenregeling is er een budget aan werkingsmiddelen voor de logistieke en materiële ondersteuning. Dat budget bedraagt op jaarbasis ruim 1 miljoen euro en wordt verdeeld over de vier betrokken sectoren: basisonderwijs, secundair onderwijs, dko en CVO's. Door de versnippering van dit budget krijgen kleine scholen inderdaad slechts een paar tientallen euro's. Het is naar dit specifieke budget dat de geciteerde personen in uw vraag om uitleg verwijzen. Maar dit, mevrouw Meuleman, is niet het totale budget voor ICT-infrastructuur, maar enkel het deelbudget voor de coördinatie.

Tussen 1998 en 2008 was er het systeem van de gekleurde ICT-middelen. Met het PC/KD en het ICT-infrastructuurprogramma was het duidelijk welk budget scholen voor ICT-infrastructuur minimaal moesten spenderen.

In 2008 is beslist om die middelen te ontkleuren en te integreren in de algemene pot werkingsmiddelen van de school. Sindsdien ligt de beslissing om middelen aan te wenden voor ICT dus integraal bij de school. Dat past in ons beleid om vertrouwen te geven aan de basis.

Collega De Ro heeft er vorige keer in de commissie Onderwijs op gewezen dat het al dan niet kleuren van middelen een vraag is die in golven terugkomt: "Eerst is iets thematisch ingekleurd. Dan is het telkens de vraag om dat te ontkleuren." We zitten hier nu ook in zo'n situatie: eerst gekleurd, dan ontkleuren en nu zeggen: we krijgen niets – wat eigenlijk niet waar is, we hebben het ontkleurd.

Scholen zijn autonoom in hoe ze hun werkingsmiddelen besteden. Die worden schoolintern verdeeld over de verschillende prioriteiten. Niet elke school vindt de investering in ICT even prioritair. Naast de kwestie van de prioriteiten speelt ook het beleidsvoerend vermogen van de school een rol. Ik geloof zelf ook in de verantwoordelijkheid van elk schoolbestuur om middelen zo in te zetten dat het pedagogisch project van de school maximaal kan worden gerealiseerd.

Het is wel zo, mevrouw Meuleman, dat wij sinds de ontkleuring geen concrete gegevens bijhouden over hoe scholen hun werkingsmiddelen inzetten. We zitten natuurlijk ook met Tarra – mevrouw Krekels, ik kijk ook naar u. We moeten een beetje oppassen hoe we die zaken bekijken.

Uiteraard zijn scholen vragende partij voor meer middelen en mensen. Zoals gezegd, investeer ik op dit ogenblik ruim 36 miljoen euro op jaarbasis aan ICT-ondersteuning. Het grootste deel daarvan, bijna 32 miljoen euro, gaat naar de puntenenvoloppen voor ICT-coördinatie. Het overige deel, zo'n 4 miljoen euro, gaat naar allerlei ondersteuningsprojecten.

Tijdens de vorige legislatuur zijn de eerste stappen gezet naar een verbreding van ICT naar digitale media en mediageletterdheid. Er zijn toen drie organisaties opgericht die hun eigen taak hebben: het Gamefonds, het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) en het Kenniscentrum Mediawijs.

We hebben die organisaties gefinancierd voor de uitbouw van een educatieve werking. We versterken deze legislatuur ook de aandacht voor de digitale geletterdheid. Kijk naar STEM, naar de eindtermen enzovoort. U hebt er eigenlijk zelf al naar verwezen, mevrouw Meuleman. Ik moet dat niet herhalen.

Tot slot wil ik nog even verwijzen naar het nieuwste initiatief dat scholen beter technisch moet ondersteunen op het vlak van ICT-uitdagingen. KlasCement, onze Vlaamse educatieve portaalsite, zal vanaf volgend schooljaar zijn werkterrein uitbreiden met een innovatief kennis- en expertisecentrum voor de ondersteuning van ICT-coördinatie op school. Dat wordt dus een extra poot.

Dit kenniscentrum zal ICT-coördinatoren op school ondersteunen – het krijgt daar ook personeel voor – op verschillende vlakken: de netwerking tussen ICT-coördinatoren zodat ze elkaar online en offline weten te vinden; het verstrekken van adviezen voor ICT-coördinatoren en de overheid om te onderhandelen bij raamcontracten – het is heel belangrijk dat scholen heel veel kennis hebben op dat vlak; het vertalen naar Vlaamse context van relevante ICT-adviezen en -rapporten uit andere landen; het publiceren van adviezen en gidsen over actuele onderwerpen, zoals BYOD en de implementatie van regelgeving, zoals de privacywet enzovoort.

Hoe willen we scholen bijstaan in die eindtermen? Collega Meuleman, wat die eindtermen zelf betreft, zal ik nu geen voorafname doen op de commissies en de valideringswerkzaamheden die aan de gang zijn. Het traject loopt. Sowieso nemen wij al een hele reeks initiatieven om mediageletterdheid te doen stijgen. Ik heb die initiatieven in de commissie Onderwijs van 17 mei aan bod laten komen tijdens een debat.

Wanneer verwacht ik de resultaten van de monitor? Collega, als alles naar wens verloopt, zou die moeten worden opgeleverd tegen de start van het nieuwe schooljaar 2018-2019. Zodra wij de resultaten hebben, zullen wij u uiteraard hierover informeren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik weet dat we hier in de commissie al af en toe hebben gesproken over ICT-middelen. Maar ik denk dat er nu vanuit het veld toch een zeer duidelijke vraag komt naar extra ondersteuning. Ook uit het maatschappelijke debat dat we hebben gevoerd over de eindtermen, is heel duidelijk de vraag naar die ICT-competenties naar boven gekomen. We hebben dat ook vastgelegd als een van de sleutelcompetenties.

We weten nog niet hoe de nieuwe eindtermen er zullen uitzien. Maar als we kijken naar de maatschappelijke evoluties en naar de vragen die er op dat vlak zijn, zal het belang van de ICT-competenties, mediawijsheid, mediageletterdheid en alles wat daarbij komt kijken, alleen maar toenemen. En dan denk ik toch echt wel dat de middelen die nu worden uitgetrokken, ontoereikend zijn. U kunt wel zeggen dat het nu in één pot zit en dat het gekleurd is, dat scholen zelf kunnen bepalen hoeveel ze eraan besteden.

Maar we weten hoe het zit met de werkmiddelen. Soms is het ontkleuren van middelen ook een beetje een excuus om op die manier wat besparingen te realiseren. We weten dat de niet-indexatie serieuze gevolgen heeft voor de werkmiddelen in scholen. Het tekort aan werkmiddelen is toch iets dat heel vaak wordt aangeklaagd, ook in het basisonderwijs. Het is dan ook normaal dat, als je dat moet gaan verdelen en alle noden moet lenigen, er in veel scholen niet zoveel meer overblijft voor die ICT.

En er is dat bedragje voor die coördinatie, dat miljoen dat zo verdeeld, verspreid en verdund is dat je die belachelijke bedragen krijgt van 40 of 100 en zoveel euro voor een jaar voor scholen met meer dan 300 leerlingen. Het is normaal dat het veld dan zegt: 'Waarmee zijn we bezig? Wat is dat nu? Waarom bestaat dat nog? Wat moeten we daarmee? Waarvoor moeten dat gebruiken? Kan het niet op een andere manier worden besteed?'

Minister, moet dat niet worden herzien? Waarom is dat potje er nog? Je geeft het signaal dat ze iets krijgen. Maar ze vinden het veel te weinig en weten eigenlijk niet goed wat ze daar dan mee kunnen doen. Anderzijds zijn er die werkingsmiddelen, die veel te weinig zijn om echt te investeren.

Minister, kunt u dat toch nog eens herbekijken, zeker in het kader van de nieuwe eindtermen? Als we willen dat scholen daar meer inspanningen voor doen, moeten we misschien eens bekijken of die ontkleuring niet opnieuw noodzakelijk is en of er geen extra investeringen moeten komen om aan de noden te voldoen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, een tijd geleden heb ik inderdaad ook een vraag gesteld, maar dan vanuit de andere invalshoek, niet vanuit de invalshoek van de middelen.

Het is zeer goed dat KlasCement daar nu ook aandacht aan zal besteden. Ik wil u dus bedanken om KlasCement daarvoor te steunen en extra personeel toe te schuiven, want dat is absoluut nodig.

U verwees daarnet naar raamakkoorden. Er zijn belangrijke spelers die daarbij kunnen helpen en die echt kunnen zorgen voor efficiëntiewinsten. Ik denk aan Signpost, die bemiddelt voor grote aankopen. We moeten daar toch eens naar kijken.

Sommige scholen, koepels of inrichtende machten willen wel mee in zee, andere niet. Het lijkt mij toch belangrijk om daar mogelijkheden te creëren of dat beter bekend te maken. Bij het gebruik van IT op school, weze het als doel op zich, om de vaardigheden en kennis mee te geven aan de leerlingen of om het als instrument te gebruiken, is het belangrijkste om eerst een visie te ontwikkelen. Daar knelt het schoentje nog altijd een beetje. In de Vlaamse scholen wordt soms materiaal aangekocht, maar zit men nu en dan nog vast met het gebruiken van dat materiaal. Het blijkt dan ook dat de leerkrachten zich daar niet altijd goed mee vertrouwd voelen of dat ze bang zijn dat hun leerlingen niet te vertrouwen zijn wanneer ze werken met laptop of tablet in de klas.

Ik denk dus dat er een globale aanpak nodig is, met leerkrachten die voorbereid worden op die nieuwe rol die ze kunnen vervullen met IT. Nu de lerarenopleidingen aan een nieuwe invulling bezig zijn, hoop ik dat ze daarmee rekening houden en de leraren daarop voorbereiden. Een tijd geleden heb ik het met u gehad over het tekort aan IT'ers. U hebt me toen verwezen naar de werkzaamheden die aan de gang zijn binnen het STEM-platform (Science, Technology, Engineering and Mathematics) waar men zou gaan naar een tweede STEM-actieplan. Ook wat dat betreft ben ik benieuwd of er al meer informatie over is.

Om te concluderen: er zijn een aantal dingen op til. Men werkt aan de sleutelcompetenties. We hebben afgesproken dat er wat moet worden gedaan inzake digitale geletterdheid en mediawijsheid. Maar ik denk dat er een teer punt aangehaald wordt: dan moeten we ook investeren in IT. We kunnen die belangrijke doelstellingen niet realiseren en meer IT'ers afleveren op termijn als we niet voldoende investeren in het materiaal en in de mensen om daarmee aan de slag kunnen gaan. Het zou interessant kunnen zijn, zonder meer planlast te gaan veroorzaken – ik pleit niet voor het kleuren van middelen –, om te proberen peilen

naar hoeveel er eigenlijk aan wordt besteed en waar het probleem nog zit. Misschien kunnen vormingen met KlasCement en dergelijke soelaas bieden. Dan moeten we ook opvolgen wie er een beroep doet op KlasCement en hoe het vooruitgaat de komende maanden en jaren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De zorg die bij de directies basisonderwijs leeft op het vlak van de middelen voor ICT- ondersteuning is ons uiteraard bekend. Wij hebben daar ook mails van verschillende directies over gekregen. Ik heb die trouwens overgemaakt aan het kabinet zelf.

De ontkleuring van de middelen vind ik persoonlijk een verdedigbaar standpunt. Dat neemt niet weg dat er een fundamenteel gesprek moet plaatshebben over de werkingsmiddelen. Het actieplan basisonderwijs kan mogelijk een moment zijn om dit debat fundamenteel te voeren: hoe moeten we dit in deze en volgende legislatuur bekijken om tot een structurele oplossing hiervoor te komen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, als de getallen er zo staan, 40,29 euro voor 45 leerlingen, dan kun je daar inderdaad vragen bij stellen. We moeten niet flauw doen: servers, serveronderhoud, snelle verbindingen en dergelijke meer betekenen voor scholen absoluut een kost. Dat onderschrijf ik volledig. Ik wil er wel aan toevoegen dat wanneer de middelen in de werkingsmiddelen zijn ingegoten, en ook wanneer de maximumfactuur is ingevoerd, die middelen toen zijn verhoogd. Dat moeten we ook durven zeggen natuurlijk. Het is niet zo dat met het inkantelen in de werkingsmiddelen, er middelen verdwijnen. Ze gaan erin en je kunt er andere dingen mee doen.

Ik doe heel veel schoolbezoeken in Vlaanderen. Ik ben recent in een school geweest waar men een heel uitgekiend systeem had van tablets. Per jaar kocht men er een aantal aan. De oudere, die iets trager waren, werden gebruikt voor eenvoudigere rekenoefeningen, en op de nieuwere, iets snellere, werden andere apps gezet. Die school bouwde dat telkens uit, maar die had wel een langdurig voortschrijdend beleid in wat ze wilde doen. Men kocht bijvoorbeeld geen digitale borden, want dat stond niet in het beleid. Als je dat beleid om de zoveel jaar verandert, dan ligt uw kelder vol IT-materiaal maar heb je geen verdergezet beleid.

Minister, ik stel vast dat op 20 april voor de eerste keer het punt over de vereisten van de leerkrachten op de Vlaamse Regering is gekomen, ik zie daar niets specifiek in staan wat betreft IT-geletterdheid. Dat viel mij op. We kunnen wel middelen in coördinatie stoppen, maar dat het profiel van de leerkracht er niet in voorkomt, is toch wel uitzonderlijk. Ik vroeg me af of dat een vergetelheid was, dan wel dat het er nog aan toegevoegd zal worden wanneer het de volgende keer op de regering passeert, na de Raad van State.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, uw laatste punt moet ik nog eens nakijken. We hebben nieuwe overeenkomsten als het gaat over de opleiding van de leraren. Daar is wel bijzondere aandacht voor de digitale geletterdheid.

Koen Daniëls (N-VA): Voor de basiscompetenties. In het stuk van 20 april staat dat niet in.

Minister Hilde Crevits: Je hebt het decreet en de nieuwe overeenkomst die wordt gemaakt door de opleiders. Ik heb de tekst niet bij mij, dus ik kan er niet onmiddellijk naar verwijzen. Je hebt de decretale beschrijving van wat wij ervan

verwachten. De opleidingen vullen dat samen in en zij moeten dat aan mij bezorgen. Daar is er wel aandacht voor. Maar ik zal het in elk geval nakijken.

Als het gaat over de middelendiscussie: wanneer ik een ophijsting zou maken van waarvoor er allemaal extra middelen worden gevraagd in onderwijs, zou dat spectaculair zijn. Elke week worden er voor van alles en nog wat extra middelen gevraagd. De begroting zal deze legislatuur straks met 1 miljard euro gestegen zijn, op vier of vijf jaar tijd. Ik moet er lijnen in trekken.

Wat betreft die 40 of die 50 euro, mevrouw Meuleman, hebt u zeker gelijk dat u daar een vraag over stelt. Dat komt raar binnen. Maar ik heb ook gezegd dat dat niet het enige is. Ik wil gerust eens bekijken hoe we die middelen kunnen herverdelen. Maar je moet wel het volledige plaatje zien. Als de redenering is dat we iets gaan ontkleuren, om er dan zoveel jaren later nieuwe miljoenen euro's voor te vragen, dan is dat niet correct.

Anderzijds weet ik wel dat voor de scholen de digitale uitdaging fenomenaal is. In mijn eigen stad is er een nieuw technisch instituut gebouwd. Ik ben naar de opening geweest. Ik keek met grote ogen naar hoe men digitaal leert lassen. Men doet dat niet meer aan een lasmachine maar men leert dat eerst allemaal op de computer. Men kan eindeloos herhalen en oefenen. Ik vind dat fantastisch. De evolutie gaat allemaal zeer snel en je moet zorgen dat je mee bent. Dat stelt de scholen ook voor enorme budgettaire uitdagingen.

Ik heb wel wat begrip voor de vragen, maar ik heb ook geen ezeltje met miljoenen liggen. Zoals gezegd, wanneer er extra middelen komen, is mijn prioriteit het basisonderwijs. Daar zijn we het allemaal over eens denk ik. De grootste gap zit tussen het kleuter- en het basisonderwijs, en dan de omkadering en werkingsmiddelen basisonderwijs algemeen. Dat kan ook goed zijn voor ICT-middelen, maar dat is mijn prioritaire focus voor elke extra euro die er nog bij komt deze legislatuur.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.